

Talouden ja toiminnan seuranta

Tammi-kesäkuu 2023

AJANKOHTAISET NOSTOT

LAHTI-KAUPUNKI

- Strategia
- Talous
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitus
- Investoinnit
- Elinvoima
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö
- Palvelualueiden talous ja toiminta

LAHTI-KONSERNI

- Konsernin tulos- ja rahoituslaskelma
- Konserniyhtiöiden talous ja toiminta

LIITTEET sis. sanastositteet

Ajankohtaiset nostot

Kaupungin tulosenuste on parantunut toteutuneen kiinteistökaupan ja verotuloennusteen kasvun vuoksi 12,6 milj. euroon.

Inflaatio kesäkuussa 6,3 %. Inflaatiota hidasti bensiinin hinnan lasku ja sähkön hinnan lievempi nousu.

Suomen talouden ei ennusteta kasvavan vuonna 2023, koska hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta ja yksityisiä investointeja.

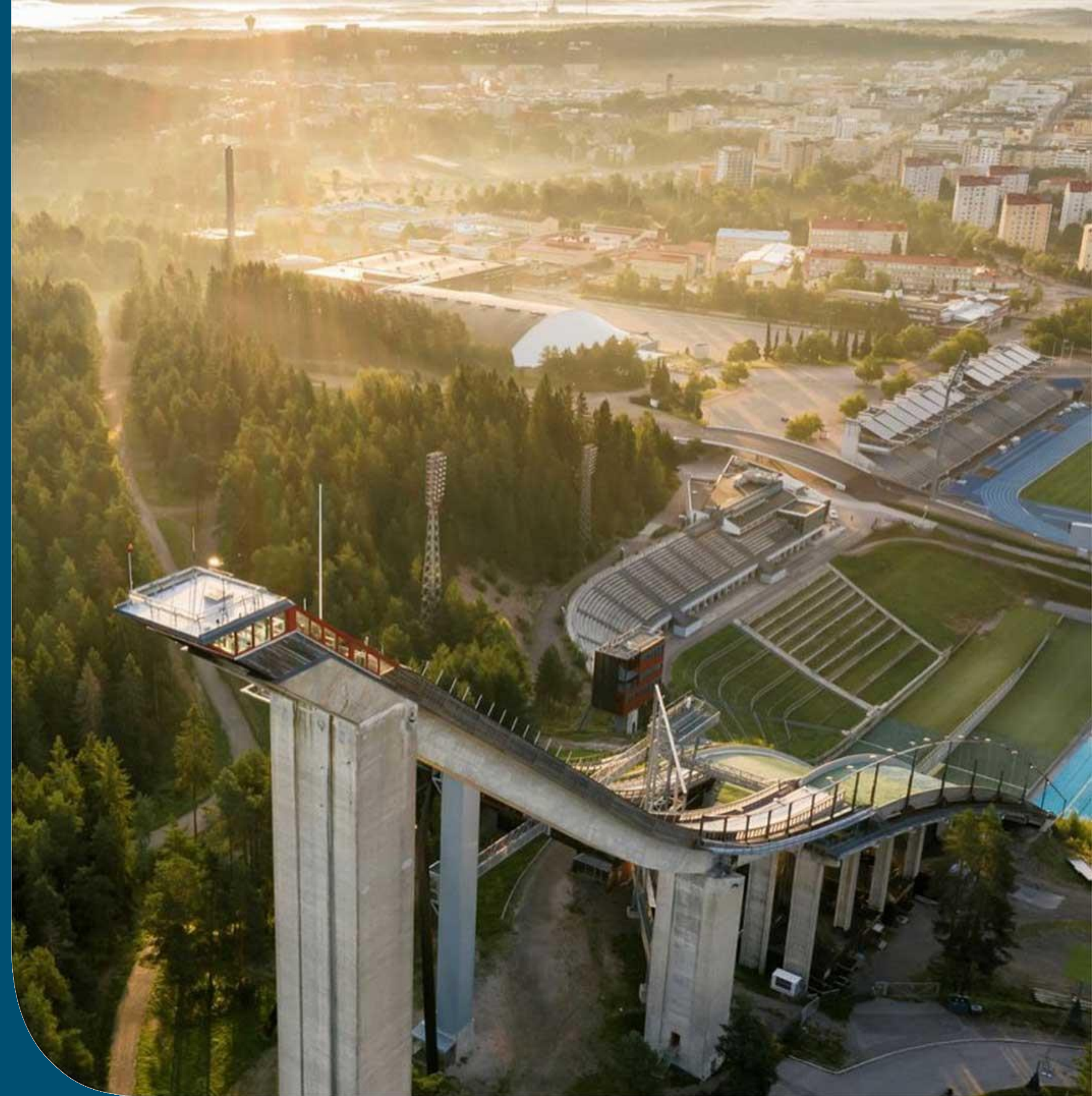
Väkiluku on lisääntynyt 263 henkilöllä vuoden 2023 alusta

Työttömyysaste oli 13,2 %. (6/2022: 14,1 %), suurten kaupunkien 4. korkein. Koko maan työttömyysaste on 10,0 %

Suunniteltujen henkilötyövuosien arvioidaan alittuvan ja terveysperusteisten poissaolojen vähentyvän

Lahti on tehty kestäväksi

Lahti-kaupunki

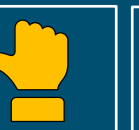
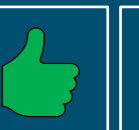
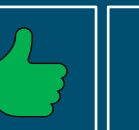

Kärkihankkeiden tilanne 6/2023

 Tavoitteet ovat toteutumassa

 Tavoitteiden toteuttamisessa on haasteita ja osa on vaarassa jäädä kesken

 Tavoitteet eivät ole toteutumassa

1. **Hiilineutraali Lahti**

2. **Osaava Lahti**

3. **Elävä Lahti**

4. **Hyvinvoiva Lahti**

5. **Houkutteleva työnantaja Lahti**

 17_{KPL} 13_{KPL} 2_{KPL}

Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2022	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	217,7	176,0	176,4	183,4	7,0
Valmistus omaan käyttöön	1,1	1,1	1,1	1,1	0,0
Toimintakulut	-913,9	-494,4	-504,2	-499,0	-5,2
Toimintakate	-695,1	-317,3	-326,7	-314,5	12,2
Verotulot	545,1	279,3	286,3	293,8	7,6
Valtionosuudet	245,7	87,4	87,4	90,3	2,9
Rahoitustuotot ja -kulut	4,3	-5,5	-5,5	-5,5	0,0
Vuosikate	100,0	44,0	41,5	64,2	22,7
Poistot ja arvonalentumiset	-52,9	-53,3	-53,3	-51,6	-1,7
Tilikauden tulos	47,1	-9,3	-11,8	12,6	24,4
Tilinpäätösvaraukset	-20,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	27,1	-9,3	-11,7	12,6	24,4

VUOSIKATE ENNUSTE

64,2

milj. euroa
(2022: 100,0)

TULOS ENNUSTE

12,6

milj. euroa
(2022: 47,1)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA ENNUSTE

233,5

milj. euroa
(2022: 221,0)

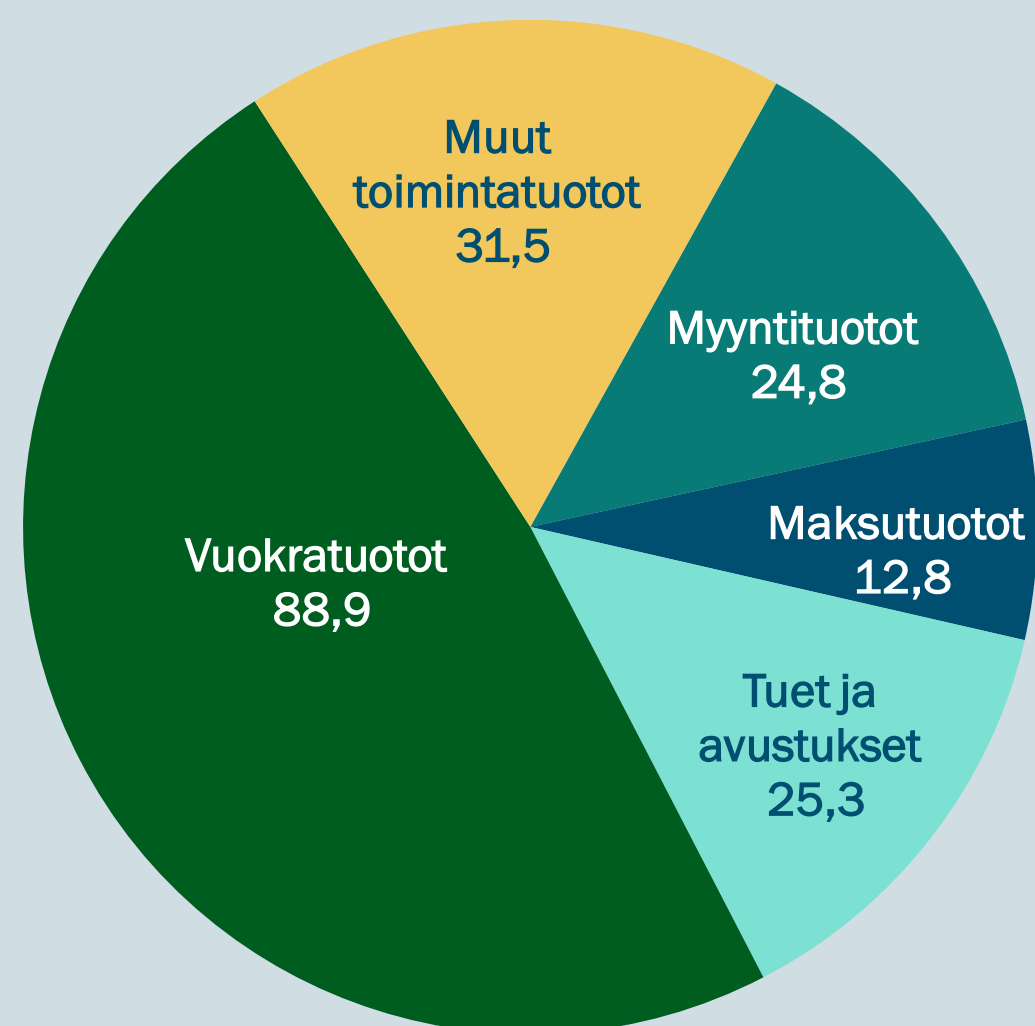
- Tammi-kesäkuun ennusteen mukaan vuosikate on +64,2 milj. ja riittää kattamaan poistot.
- Ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on positiivinen +12,6 milj. euroa. Merkittävimmät tulosta parantavat tekijät ovat kuntoutussairaala Jalmarin kiinteistökauppa 20,7 milj. euroa ja parantunut verotuloennuste.
- Ennusteeseen sisältyy arvio henkilöstökulujen sopimuskorotuksista (järjestelyvaraerät) 1,8 milj. euroa sekä kertaerät 2,2 milj. euroa.
- Verotulojen ennustetaan kehittyvän positiivisesti palkkasumman ja talousennusteiden perusteella. Ennuste on edelleen varovainen, mutta siinä on huomioitu Verohallinnon viimeisin ennuste verovuoden 2022 valmistumisen vaikutuksesta verotulokertymään. Verotuloennustetta on nostettu sen perusteella +3,5 milj. euroa edellisestä ennusteesta.
- Valtionosuudet on ennusteessa päivitetty vastaamaan valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) päätöksiä. OKM teki heinäkuussa korvaavan päätöksen myöntämiinsä valtionosuuksiin kaupungin oikaisuvaatimuksen perusteella.
- Valtuuston 13.3.2023 ja 12.6.2023 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

Toimintatuotot ja -kulut -ennusteet

TOIMINTATUOTOT ENNUSTE

183,4

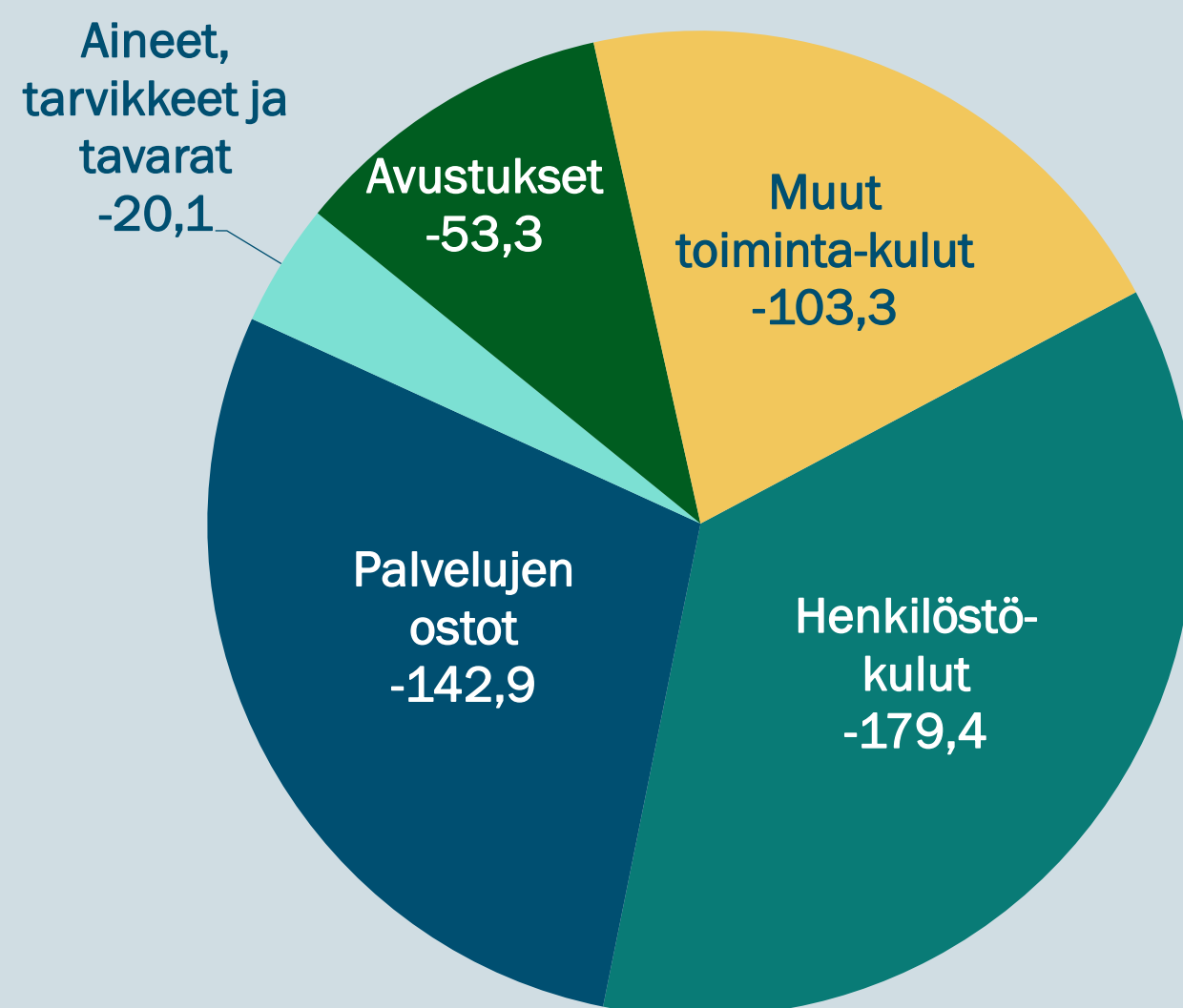
milj. euroa
(2022: 217,7)

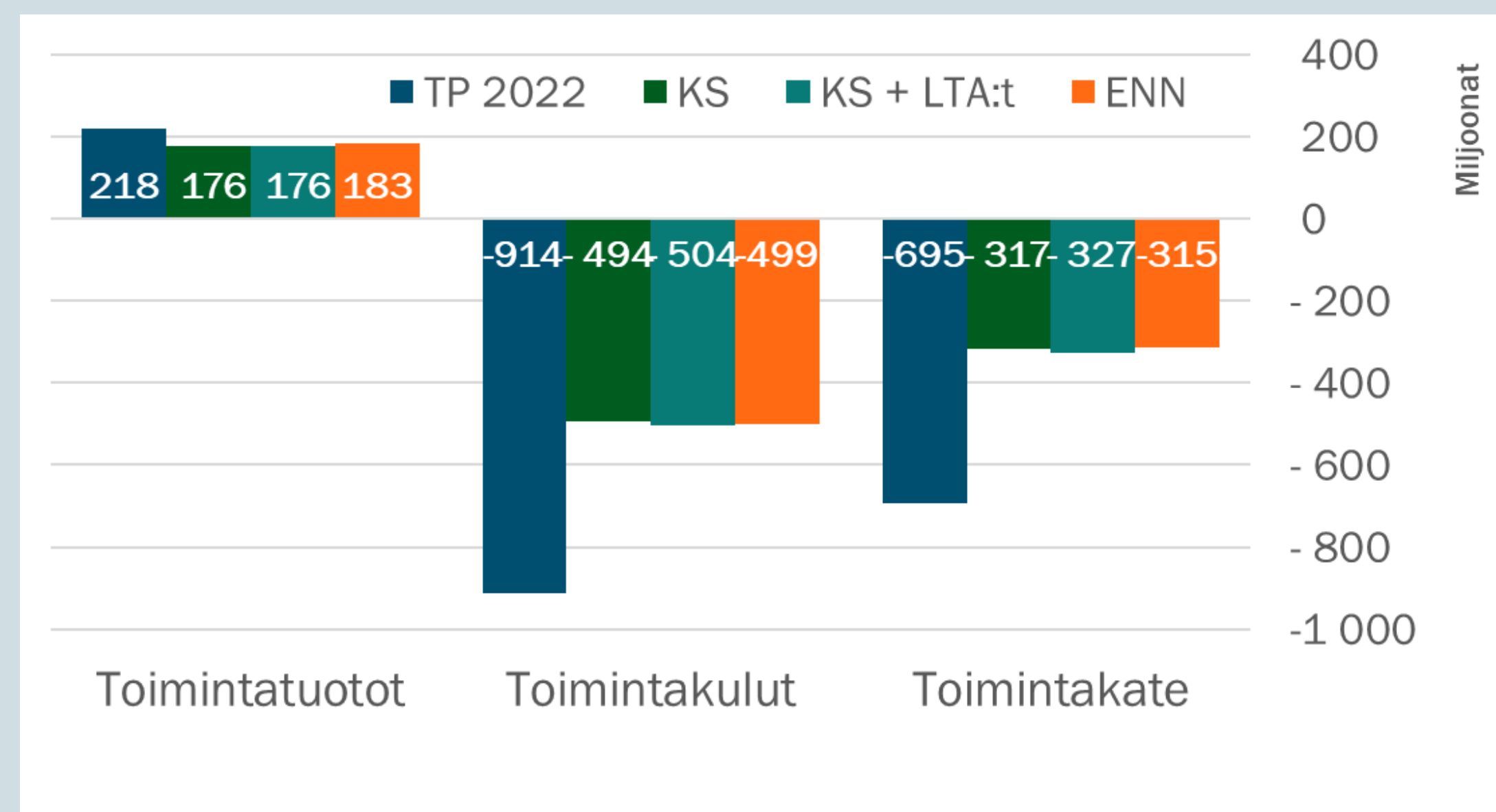
TOIMINTAKULUT ENNUSTE

499,0

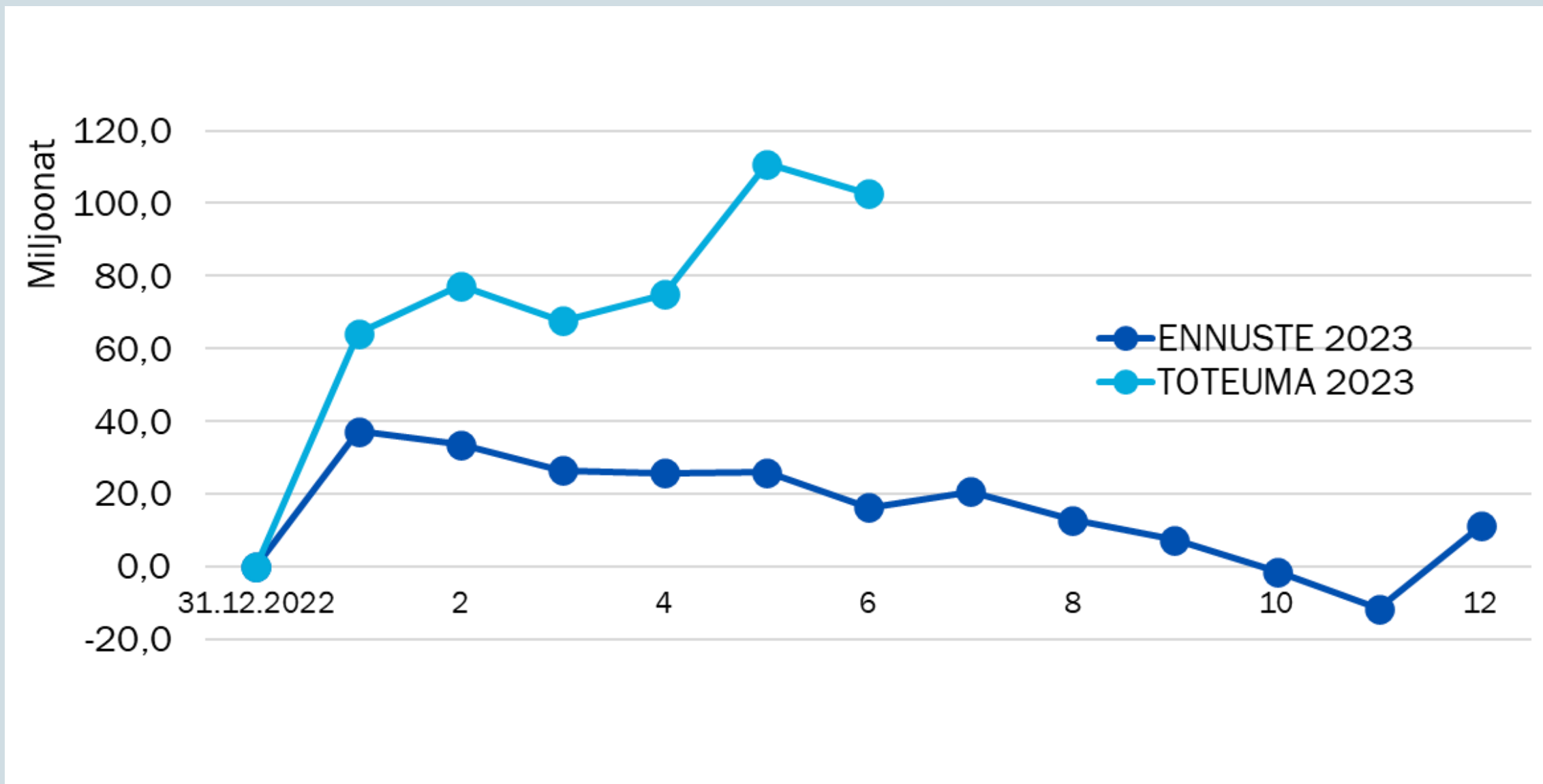
milj. euroa
(2022: 913,9)

- Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota suurempina.
- Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota pienempinä.
 - Kuntoutussairaala Jalmarin myynnistä johtuen Tilakeskuksen toiminnan menot ja tulot pienentyvät, mutta myyntivoitto parantaa toimintatuottoja.
 - Toimintakuluja pienentää Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen kustannuksen 3,45 milj. euroa siirtäminen investoinniksi.
 - Ennusteeseen sisältyy arvio henkilöstökulujen sopimuskorotuksista (järjestelyvaraerät) 1,8 milj. euroa sekä kertaeristä 2,2 milj. euroa. Talousarviossa on varaus järjestelyvaraeriin 1,5 milj.
 - Sitovuustasoilla tarkasteltuna ennuste sisältää myös määrärahojen ylityspaineita.
- Valtuuston 13.3.2023 ja 12.6.2023 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys

ENNUSTEESSA

LAINANNOSTOT

milj. euroa

joulukuussa +71,9

LAINANLYHENNYKSET

milj. euroa

marraskuussa -11,7

joulukuussa -60,2

Kuviossa esitetään kunnan tulojen ja menojen erotus tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

- Kuvion positiivinen kehitys kuvaa tulojen olevan menoja suurempaa ja päinvastoin.
- Tulot sisältävät toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön -oikaisun, investointitulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot.
- Menot sisältävät toimintakulut, investointimenot ja rahoitusmenot.

Verotuloennuste

Kunnallisverojen ennuste on 217,4 milj. euroa (+10,6). Ennuste pohjautuu palkkasumman parantuneeseen kehitysarvioon ja Kuntaliiton sekä valtiovarainministeriön kevään 2023 ennusteisiin. Verohallinto on toimittanut ennakkotietoa verovuoden 2022 valmistumisen vaikutuksista tilityksiin. Sen mukaan kaupungille tilitettävä osuus olisi 3,5 milj. positiivinen. Verohallinnon ennuste on huomioitu kokonaisennusteessa ennustetta parantavana eränä.

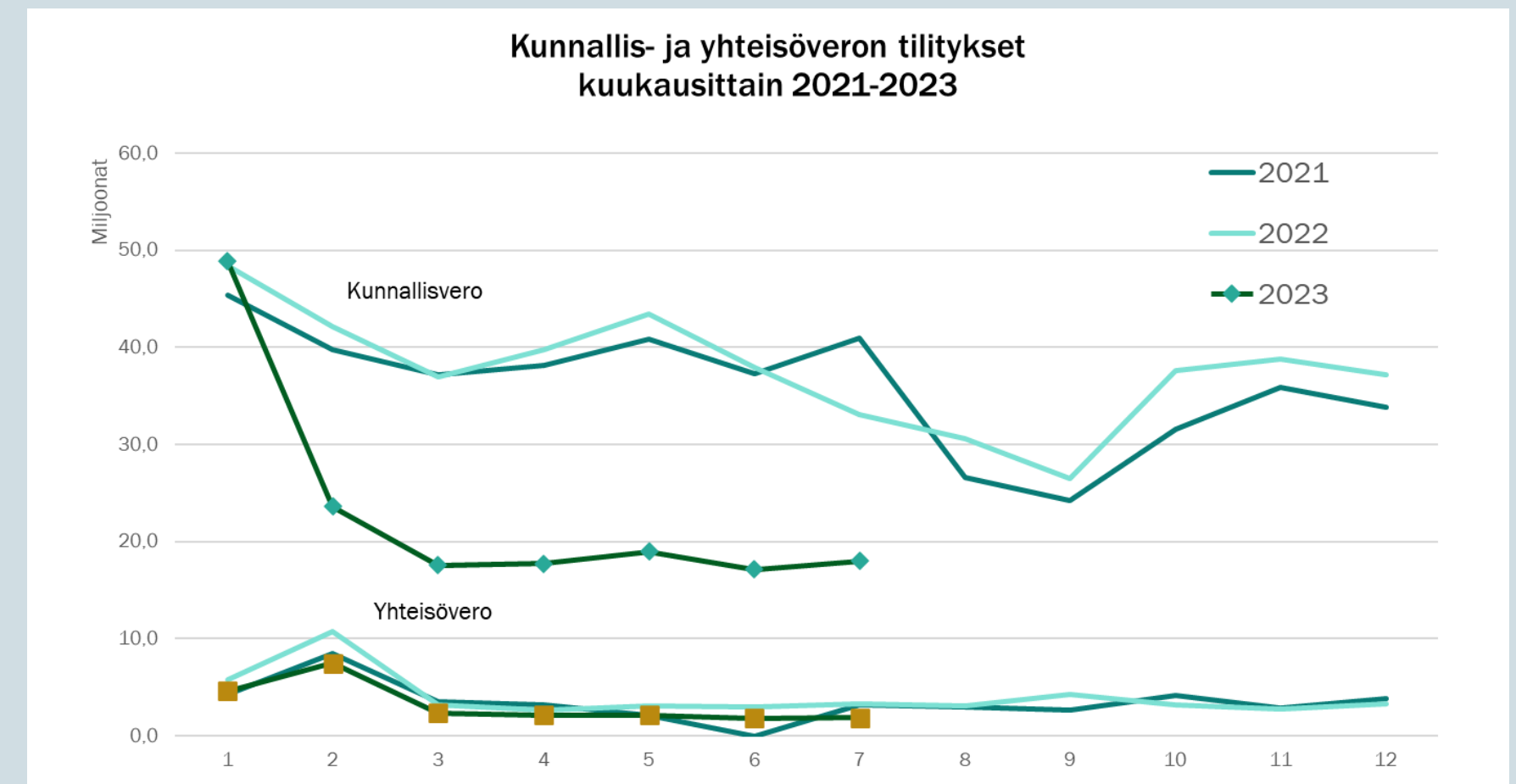
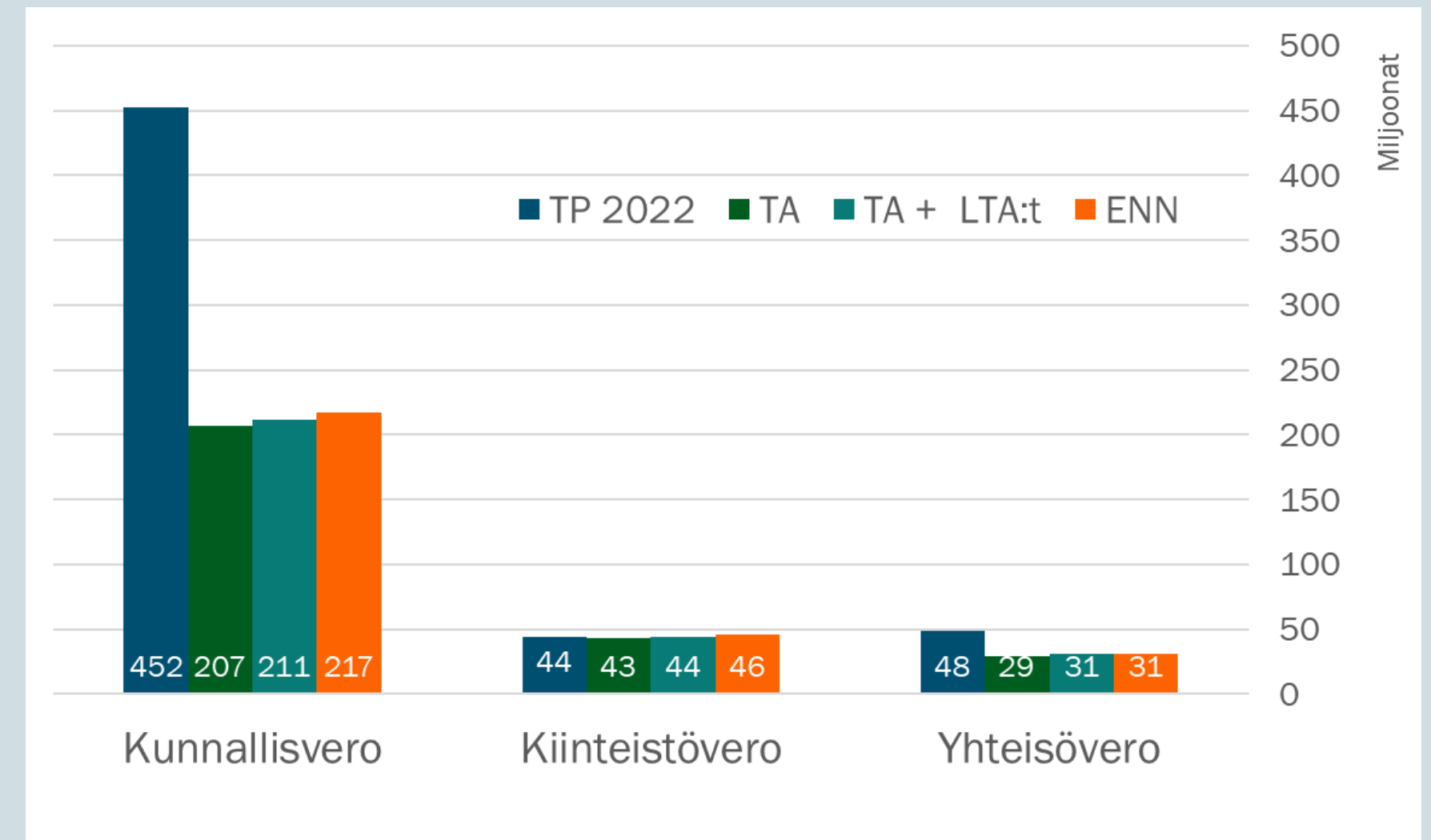
Tilitykset sisältävät verovuoden 2022 tilityksiä 54,3 milj. ja verovuoden 2023 tilityksiä 101,3 milj. euroa (toteumatilanne heinäkuu 2023).

Kiinteistöverojen ennuste on 45,8 milj. euroa (+2,6). Kiinteistöverotuotto-odotukseen vaikuttaa merkittävimmin rakennuskustannusindeksin nousu. Sen myötä rakennusten verotusarvot ovat kasvaneet, koska niiden jälleenhankinta-arvoja on korotettu. Kiinteistöverotus valmistuu vasta lokakuun lopussa, minkä vuoksi osa tilityksistä siirtyy seuraavalle vuodelle.

Yhteisöverojen ennuste on 30,6 milj. euroa (+1,3). Tulo-odotukseen vaikuttaa valtiovarainministeriön kevään arvio yhteisöveron kehityksestä sekä alkuvuoden tilitykset. Verohallinnon ennakoarvion mukaan verovuoden 2022 valmistuminen vaikuttaisi 0,6 milj. positiivisesti kaupungin yhteisöveron tilityksiin. Varovaisuusperiaatteen vuoksi tätä erää ei ole vielä huomioitu ennusteessa.

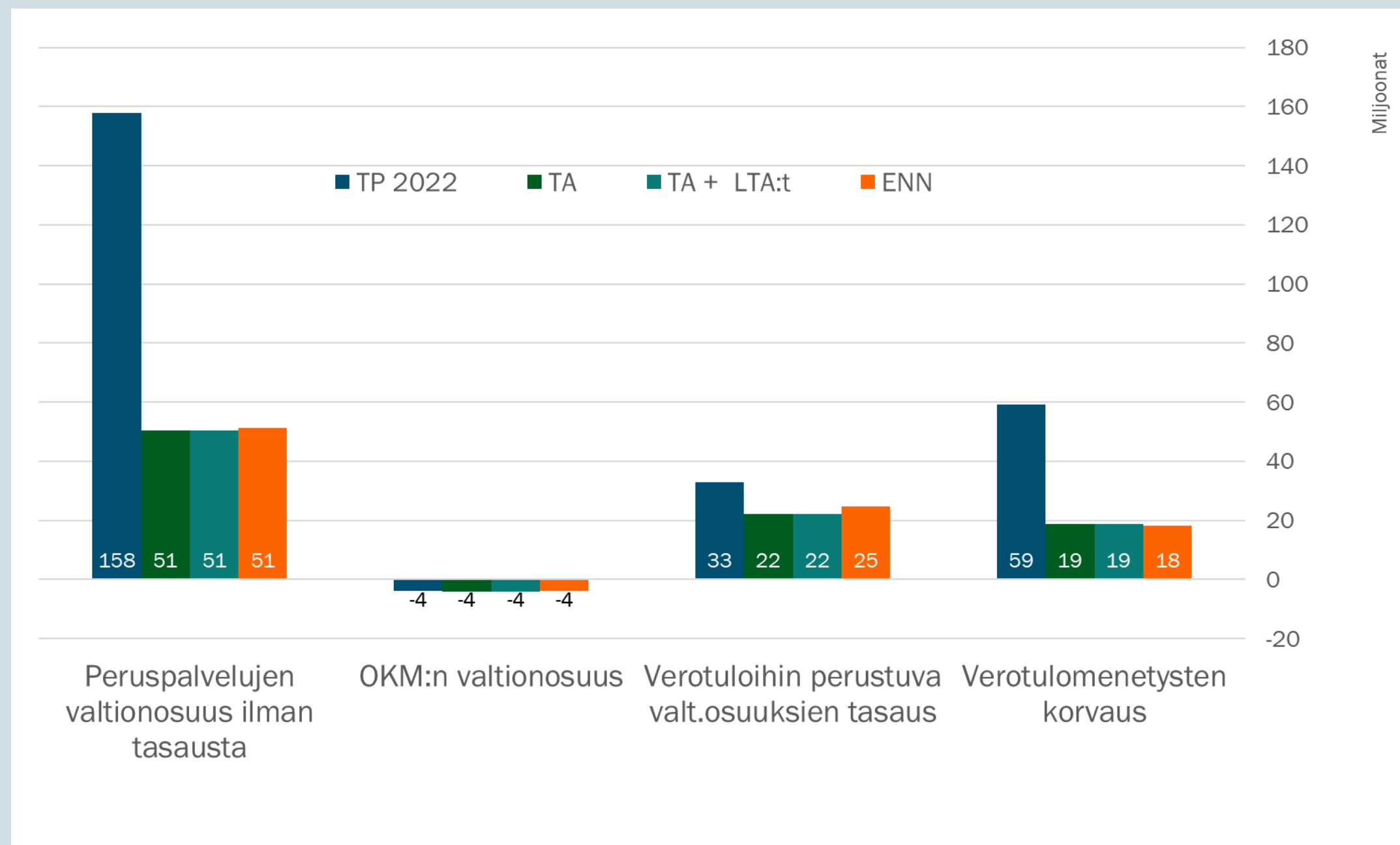
Heinäkuun toteuma sisältää verovuoden 2022 tilityksiä 11,4 milj. ja verovuoden 2023 tilityksiä 10,3 milj. euroa.

293,8 milj. euroa (2022: 545,1)

Kunnallisveroprosenttia sekä yhteisöveron kuntien jako-osuutta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2023 nähden.

Valtionosuusennuste

Valtionosuusrahoitusta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoteen 2023 nähden.

VALTIONOSUUDET

ENNUSTE

90,3

milj. euroa

(2022: 245,7)

- Peruspalvelujen valtionosuudet ovat 75,9 milj. (+3,1), josta verotuloihin perustuva valtionosuus on 24,6 milj. (+2,4). Valtiovarainministeriö (VM) päätti 29.12.2022 vuodelle 2023 myönnettävästä peruspalvelujen valtionosuudesta. Valtionosuusennuste perustuu VM:n päätökseen ja Lahden kaupungin päätökseen tyytyä siihen (KH 6.3.2023 § 74).
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusennuste on -3,8 milj. (+0,3). Lahti haki oikaisua (KH 6.3.2023 § 74) opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) päätökseen 30.12.2022. OKM:n korjasi 27.7.2023 aiempaa päätöstään, minkä perusteella kaupungin saama valtionosuus kasvaa +0,3 milj. euroa. Valtionosuus sisältää kaupungin omarahoitusosuudet lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen, minkä vuoksi se on valtionosuusmaksatusta vähentävä erä.
- Verotulomenetysten korvaus on 18,2 milj. (-0,5). Verotulomenestysten korvaus perustuu niihin hallituksen päättämiin verovähennyksiin, jotka alentavat kuntien verotuloja. Valtion korvaa ne kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Vuoden 2023 korvauksessa on huomioitu mm. matkakuluvähennyksen määräaikainen korotus, jonka käyttöönottoa jatkettiin vuodelle 2023. Kaupunginhallitus päätti 6.3.2023 § 74 tyytyä VM:n päätökseen 29.12.2022.

Rahoituksen tilannekatsaus

30.6.2023

LAINAMÄÄRÄ

749,9

milj. euroa

(ulkoiset lainat ilman
konsernitilivelkoja)

VAHINKORAHASTO

11,0

milj. euroa

(markkina-arvo,
sijoitettu pääoma 13,1)

LAINOJEN KESKIKORKO

Viimeiset 12 kk

1,82 %

(ulkoiset lainat ilman
konsernitilivelkoja)

KASSAVARAT

348,9

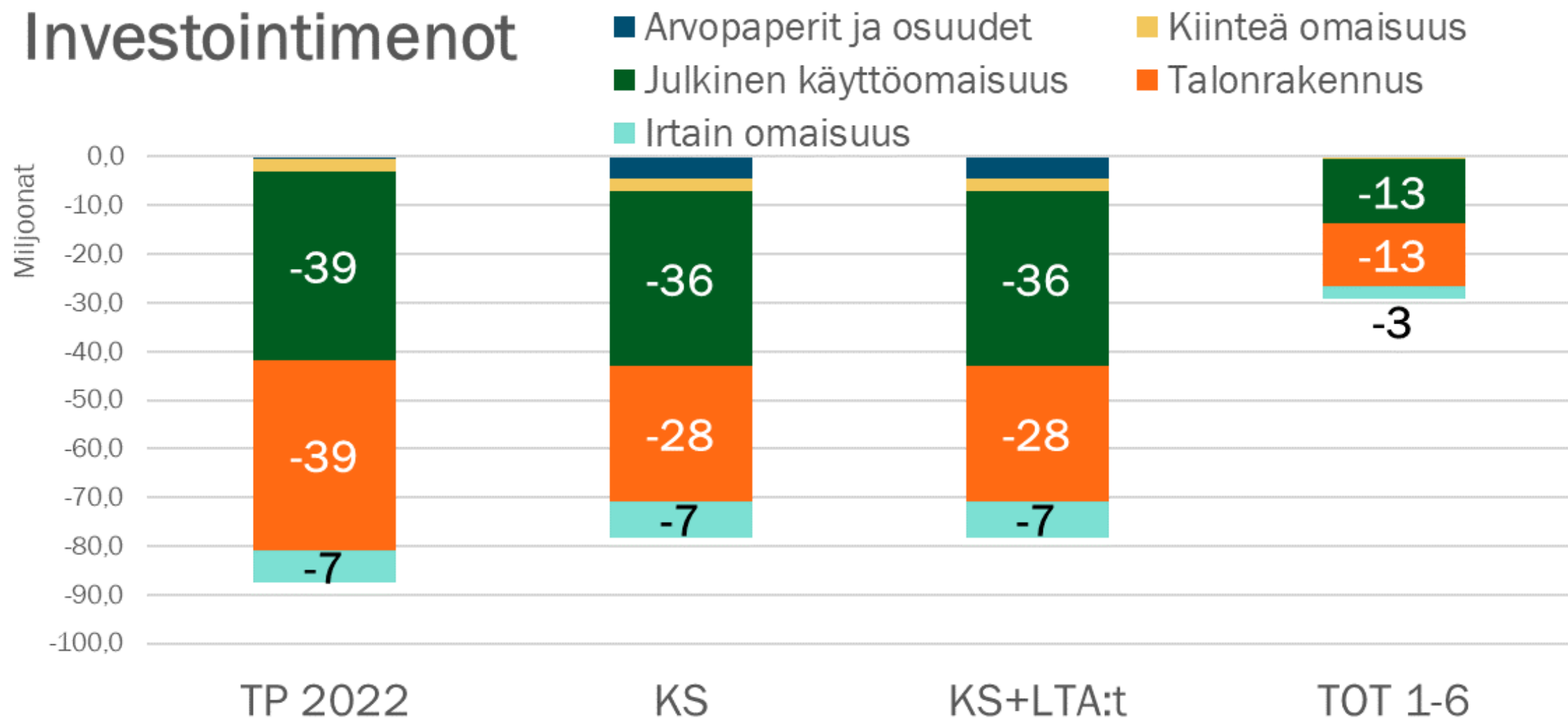
milj. euroa

(sisältää konsernitilivarat,
talletukset ja vahinkorahaston)

- Pitkäaikaisten ottolainojen lisäykseen varattiin 2023 talousarviossa 71,9 milj. euroa. Kaupunki ei ole nostanut vielä tänä vuonna lainaa. Maksuvalmius on säilynyt koko ensimmäisen neljänneksen hyvällä tasolla.
- Pitkäaikaisten antolainojen lisäykseen on 2023 talousarviossa varattu 15 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja ei ole myönnetty vuoden 2023 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana. Konsernitilin luottolimiittejä ei ole myönnetty vuoden 2023 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana.
- Kaupunki on sijoittanut 245 milj. euroa rahamarkkinatalletuksiin. Talletukset erääntyvät tammikuuhun 2024 asti.
- Rahoituslaitoslainoihin ja takauksiin (EIB ja NIB) sisältyy rahoituskovenantteja, joita tarkkaillaan säännöllisesti. Kaupunki on täyttänyt kaikki kovenantit tarkastelujaksoina. Kovenanttiehtoja tarkastellaan rahoittajan kanssa kuluvan vuoden aikana. Tarkoituksena on päivittää kovenantit vastaamaan kaupungin muuttunutta taloustilannetta hyvinvointialueen toiminnan aloittamisen, 1.1.2023, jälkeen.

Investointien tilannekatsaus

Investointimenot

30.6.2023

INVESTOINTI-
MENOT

29,0

milj. euroa

(KS+LTA:t: 37,2 %)

INVESTOINTI-
TULOT

37,3

milj. euroa

(KS+LTA:t: 148,5 %)

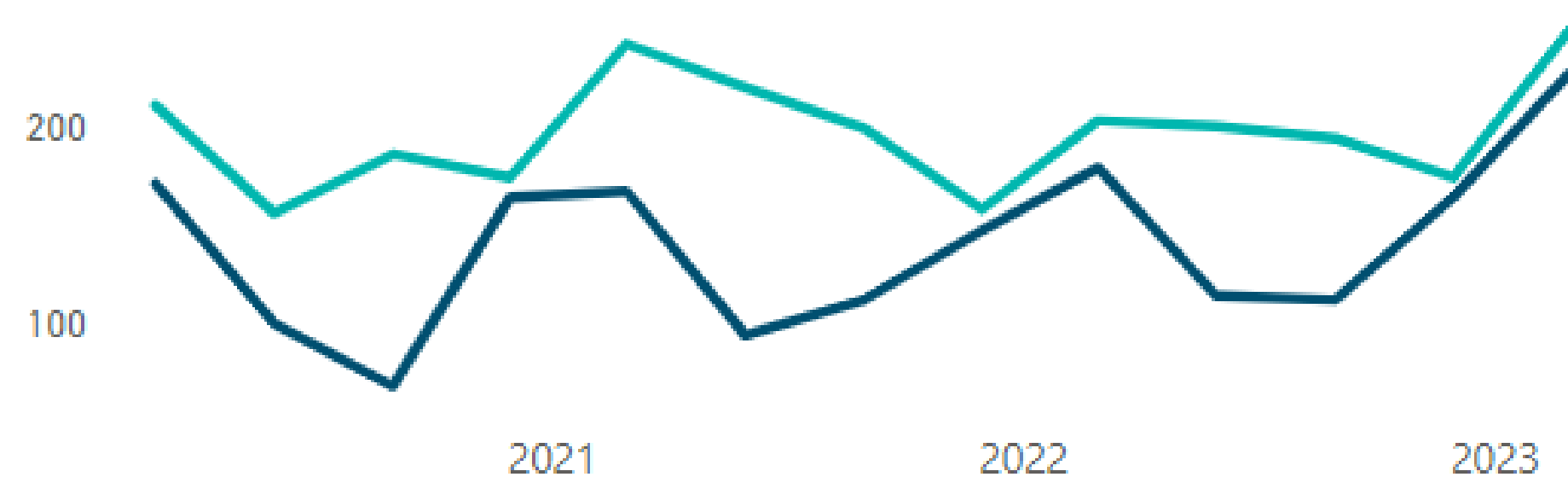
- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 1,5 milj. euroa
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 13,3 milj. euroa ja noin 36,8 %
- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenojen ennustetaan ylittävän talousarvion +6,5 milj. Ylitys aiheutuu Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamisesta (3,45 milj. euroa, määräraha varattu käyttötalouteen), Pippo-Kujalan alueen kustannusarvio ylityksestä n. 2,5 milj. euroa ja Lahden eteläisen kehätien viimeisen kerroksen päällysteen kustannusten noususta n. 0,3 milj. euroa (elinkeinoelämän hankkeet).
- Julkisen käyttöomaisuuden hankkeista suurin osa on jo kilpailutettu alkuvuoden aikana ja muutama hanke jää syksyille suunnitelmien puuttumisen takia. Suunnitelmia valmistellaan tilanteen sallimissa puitteissa (puitesopimuksen kilpailutus käynnissä).
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 12,7 milj. euroa ja 46,0 % talonrakennuksen budjetista.
- Renkomäen monitoimitalon uudisrakennus ja Kivimaan koulun perusparannus ovat valmistuneet tammikuussa 2023.
- Kaupungintalon perusparannus valmistuu kesällä 2023
- Kuntoutussairaala Jalmarin kiinteistökauppa toteutui 31.5.2023 ja kauppahinta oli 35,7 milj. euroa

Elinvoima

- Tammi-kesäkuussa Lahti pärjäs kuntien elinvoimakilpailussa erinomaisesti. Lahti oli suurten kaupunkien (12) ulkomaan muuttovetovoimassa 12 kk aikana sijalla 7. (+1 004 hlö) ja kotimaan muuttovetovoimassa sijalla 8. (+69 hlö).
- Ukrainalaisista tilapäisen suojelun piirissä olevista haki 15.8.23 mennessä kotipaikkaa Lahdesta 280 henkilöä.
- Lahti oli kesäkuussa 2023 sekä kokonais- että nuorisotyöttömyysasteen (alle 25 v.) suurin pudottaja 12 kuukauden aikana (6/2023, 12 suurinta kaupunkia). Työttömyysaste oli kesäkuussa 13,2 %, alhaisin kesäkuun 15 vuoteen. Kesäkuuta 2023 alhaisempi kesäkuun työttömyysaste oli kesäkuussa 2008 (11,1 %). Lahti on siis palannut työttömyysasteissa 2008 talouskriisiä edeltävälle tasolle.
- Aloittaneiden sekä lopettaneiden yritysten määrät olivat 2023 ensimmäisellä vuosineljänneksellä kasvussa.

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

● Aloittaneet yritykset (lkm) ● Lopettaneet yritykset (lkm)

Lähde: Tilastokeskus, Aloittaneet ja lopettaneet yritykset.

Lisätietoja:
[Elinvoimaseuranta](#), [Työllisyyskatsaus](#), [Muuttajat](#)

KOTIMAAN MUUTTOVETOVOIMA

69

(12 KK AIKANA, 6/2023)

ULKOMAAN MUUTTOVETOVOIMA

1 004

(12 KK AIKANA, 6/2023)

UKRAINALAISET KOTIKUNTAA HAKENEET

280

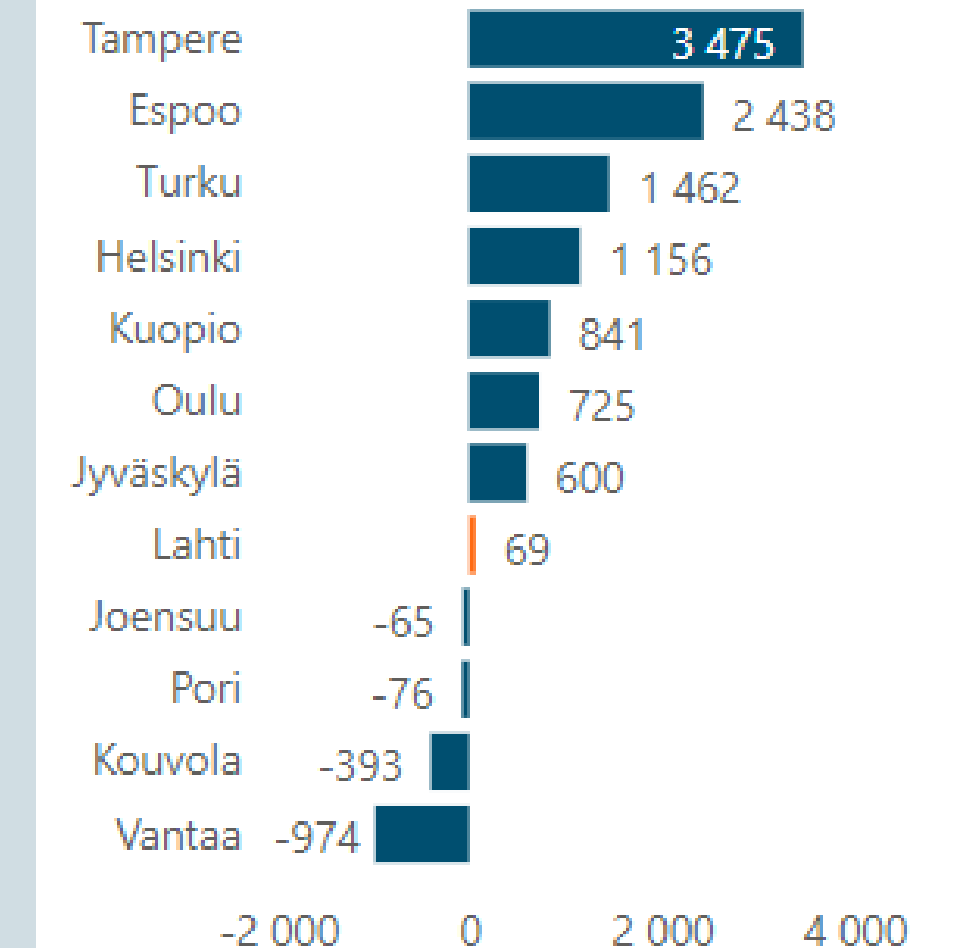
(1.3. - 15.8.2023)

ALOITTANEET YRITYKSET

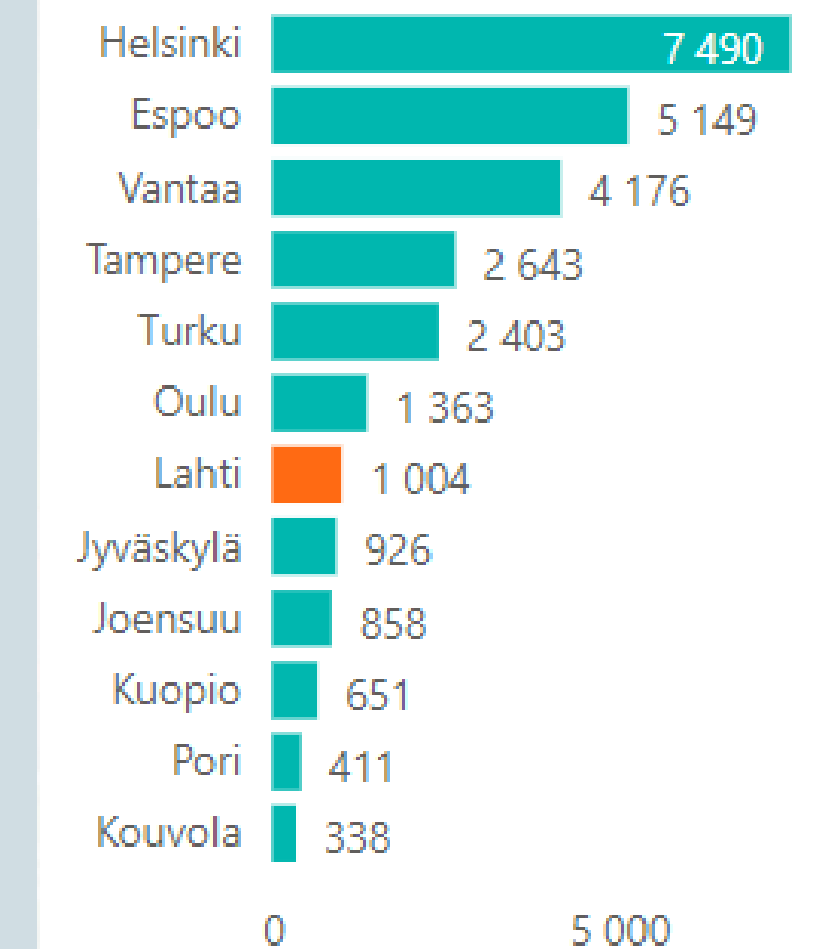
248

LOPETTANEET 226;
Q1/2023

Kotimaan muuttovetovoima, henkilöä 12 kk aikana

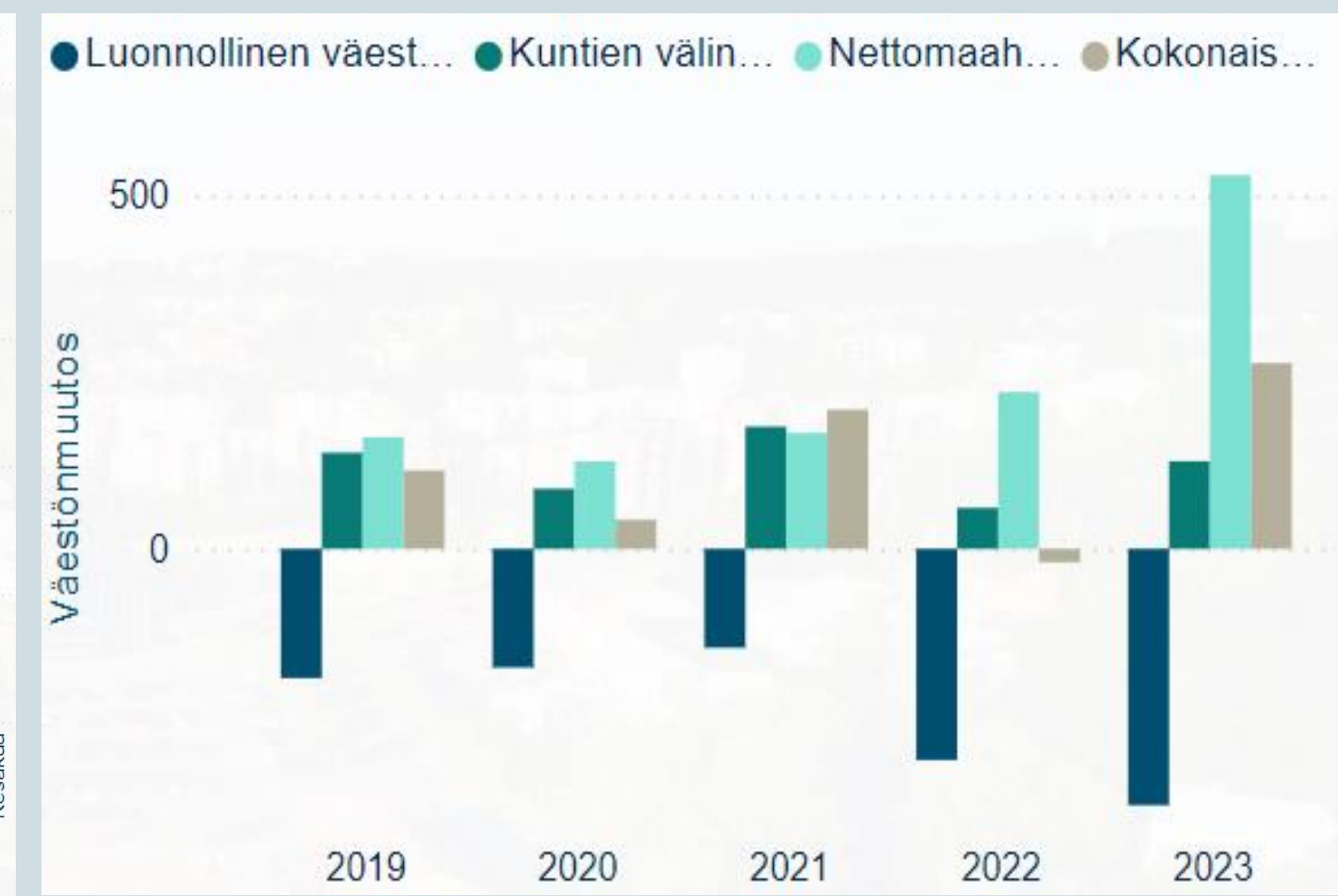
Ulkomaan muuttovetovoima, henkilöä 12 kk aikana

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastipalvelu

Väestön tilannekatsaus

- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden väkiluku oli kesäkuun 2023 lopussa 120 438. Kaupungin väkiluku on kasvanut vuoden alusta 263 asukkaalla. Kesäkuussa väkiluku kasvoi peräti 79 asukkaalla.
- Tammi-kesäkuun aikana tulomuuttoja Lahteen muista kunnista oli 124 enemmän kuin lähtömuuttoja. Maahanmuuttoja oli 529 enemmän kuin maastamuuttoja. Ukrainalaiset ovat voineet anoa kotikuntaa 1.3.2023 alkaen, kun oleskelu Suomessa on kestänyt 12 kuukautta. Tämän mukaan ukrainalaiset alkoivat näkyä ennakkoväkiluvussa ja muuttotilastoissa maaliskuussa. Vuoden 2023 maaliskesäkuussa 221 ukrainalaista on saanut kotikunnakseen Lahden.
- Syntyneitä oli tämän vuoden tammi-kesäkuussa 363 vähemmän kuin kuolleita. Tammi-kesäkuussa syntyi 373 lasta eli 64 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2022. Kuolleiden määrä oli 736, mikä oli täsmälleen sama määrä kuin vuotta aiemmin. Maahanmuuttoja oli tammi-kesäkuussa 280 enemmän ja maastamuuttoja 27 vähemmän kuin edellisvuoden tammi-kesäkuussa.

VÄESTÖ
120 438
ennakkotieto
(2022: 120 008)

**LUONNOLLINEN
VÄESTÖNLISÄYS**
-363

**KUNTIEN
VÄLINEN
NETTOMUUTTO**
124

**NETTOMAAHAN-
MUUTTO**
529

**VÄKILUVUN
KORJAUS**
-27

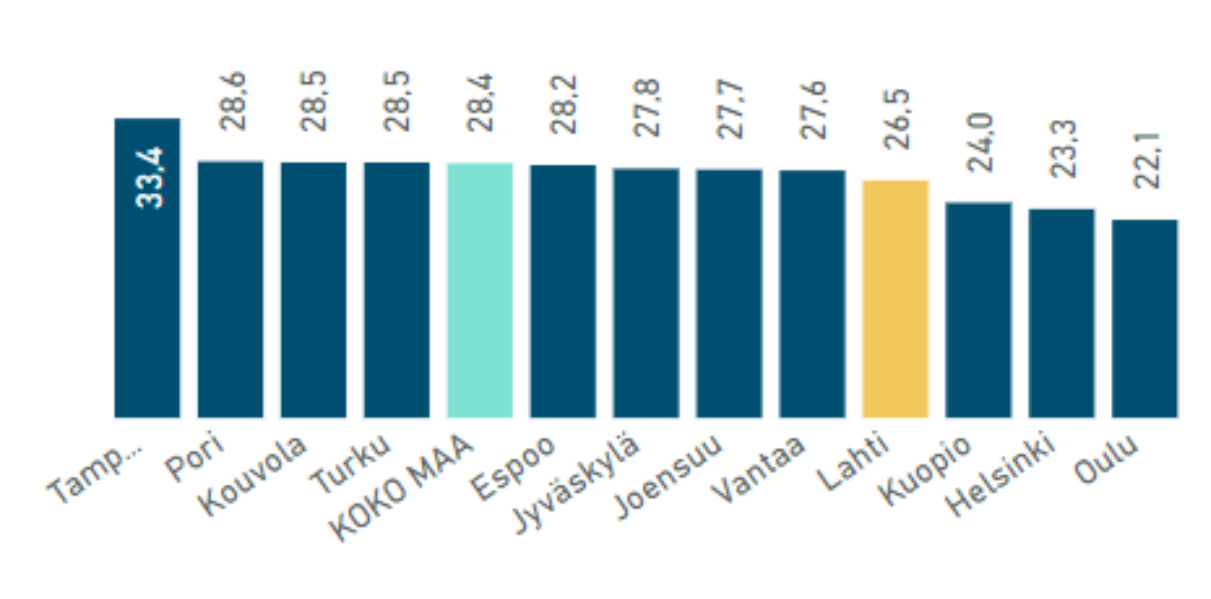
**KOKONAIS
MUUTOS**
263

Lisätietoja [Lahti.fi](https://www.lahti.fi): Väestökatsauksen seuranta

Työllisyyden tilannekatsaus

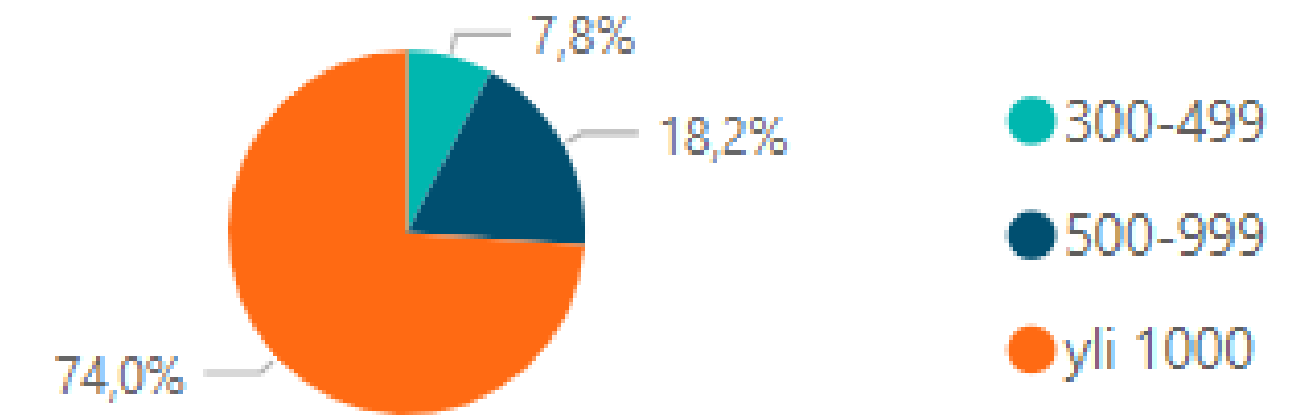
- Kuukausitasolla avointen työpaikkojen määrä on pudonnut viimeisen vuoden aikana. Kesäkuussa 2022 avoimia työpaikkoja oli Lahdessa lähes 1200 enemmän kuin kesäkuussa 2023 (970). Osaavan työvoiman saatavuus on merkittävä ongelma monilla aloilla, eritoten sosiaali- ja terveystaloudissa.
- 12 suurimman kaupungin vertailussa Lahti ja Oulu olivat sijoittuivat sijalle 9 työttömyysasteen ollessa 13,2%. Jyväskylän (13,8%) ja Joensuun (14,3%) työttömyys-%:n ollessa korkeampia.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 33,1 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa laskuaan tasaiseen tahtiin. Rakennetyöttömien osuus on korkea (64,3 %).
- Työttömyyden ennakoitaan laskevan edelleen, vaikkakin riskit työttömyyden kasvuun on suuret. Työllisyys on kehittynyt myönteisesti verrattuna viime vuoden kesäkuun tilanteeseen, mutta kausivaihtelu nosti työttömyyttä toukokuusta.

Aktivointiaste viimeisin kk (%)

Aktivointiaste, %, kesäkuu 2023

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, tyött. keston jakauma, uusin kk (eur)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, 5/23

TYÖTTÖMYYS-ASTE

13,2 %

(6/2022: 14,1)

NUORISO-TYÖTTÖMYYS

14,5 %

(6/2022:17,7)

TYÖTTÖMÄT

7 405

(6/2022: 7 848)

AVOIMET UUDET TYÖPAIKAT

2 260

(6/2022: 4 225)

AKTIVOINTI-ASTE

26,5 %

(6/2022: 24,2)

PITKÄAIKAIS-TYÖTTÖMÄT

3 170

(6/2022: 3 848)

Työllisyyden tilannekatsaus, kuntakokeilu

- Henkilöasiakkaiden palveluprosessi on vakiintunut. Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin toteuttaminen määräaikoineen ei toteudu täysimääräisesti. Työnantaja- ja yritysasiakkaiden asiakaspalveluprosessien kehittäminen on tärkeä painopiste kuntakokeilun onnistumisessa, vaikka työnantaja- ja yritysasiakkaiden palveluvastuu kokeilulainsäädännön mukaan kuuluukin TE-toimistolle. Kuntakokeiluun rekrytointiin kaksi yrityskoordinaattoria kevään aikana.
- Viime vuoden syyskuussa käynnistyi työllisyyspalvelujen vaikuttavuusperusteinen pilottihanke, jolla pyritään siirtämään työmarkkinatuen kuntaosuutta aktiiviseen työvoimapolitiikan toimenpanoon (palveluhankintaan). Pilotti jatkuu kuntakokeilun loppuun ja sen avulla pyritään työllistämään 250 lahtelaista työtöntä työmarkkinatuen saajaa ja samalla kehitetään uudenlaisia palveluja paikallisiin tarpeisiin. Keväällä palveluun ohjaus päättyi ohjattujen asiakkaiden määrän täytyessä. Pilotin kautta työllistyneiden määrä on 58 henkilöä. Osa heistä on palannut uudelleen pilotin asiakkaaksi työn päättymisen jälkeen.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut, mutta työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole vastaavasti laskenut, koska yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osuus on kasvanut (74 %) entisestään. Toukokuussa 2023 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 1,82 Milj. Euroa.

YHTEYDENOTOT 2023

206 394

(Koko kokeilu yhteensä)

ASiantuntijat

125

(30.6.2023)

ASIAKASMÄÄRÄ

8 587

(30.6.2023)

PÄÄTTYNEET
ASIAKUUDET

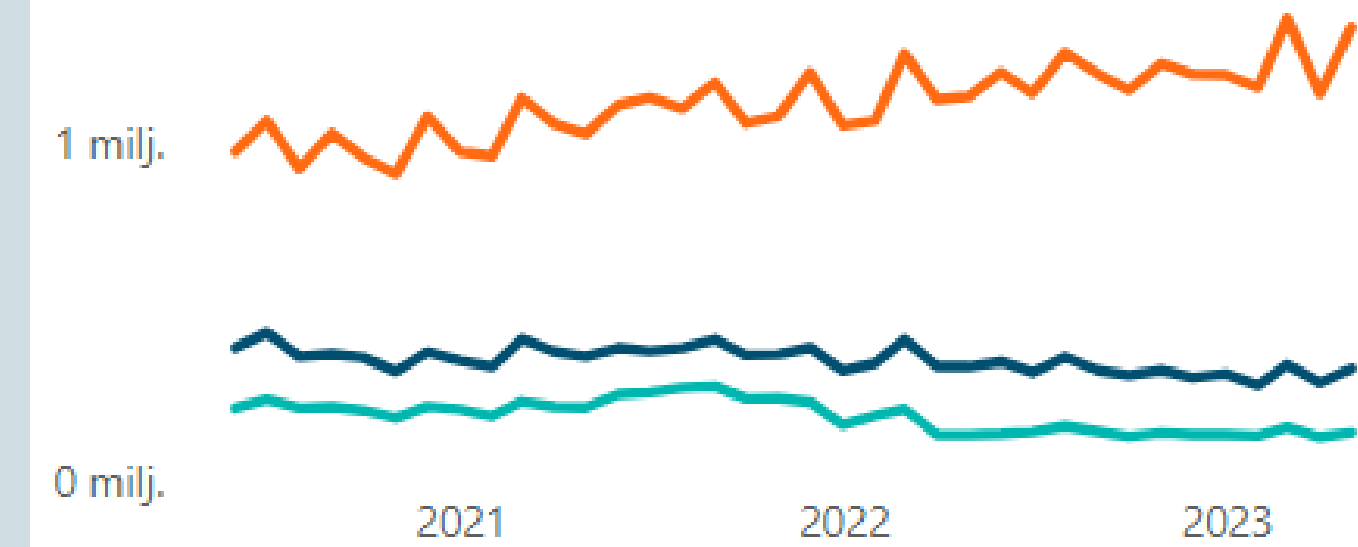
2508

(1.-6.2023)

Kertymä 2021 – 2023:
10 955)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, aikasarja (eur)

● 300-499 ● 500-999 ● yli 1000

Työmarkkinatuen kuntaosuus 5/23

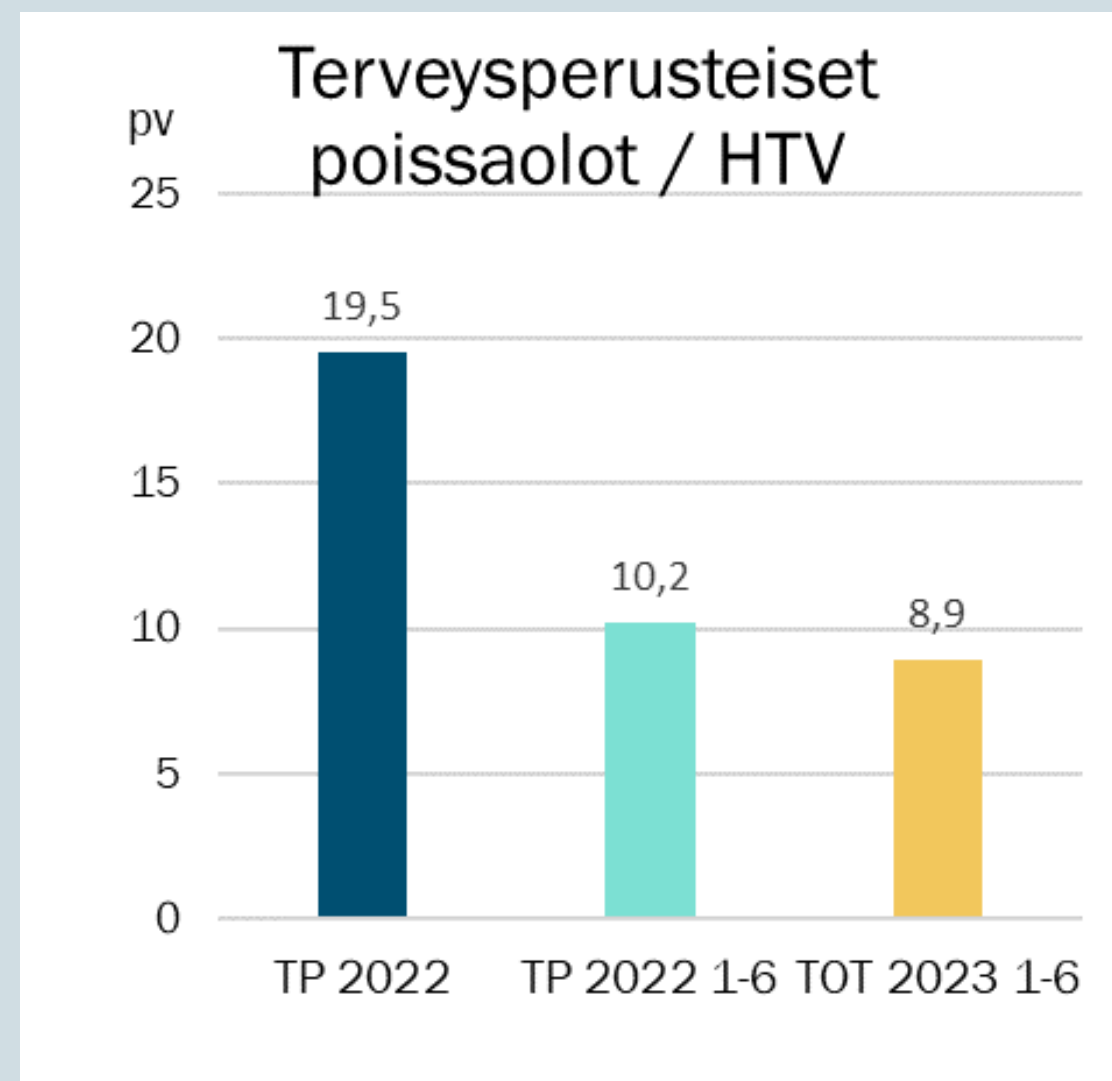
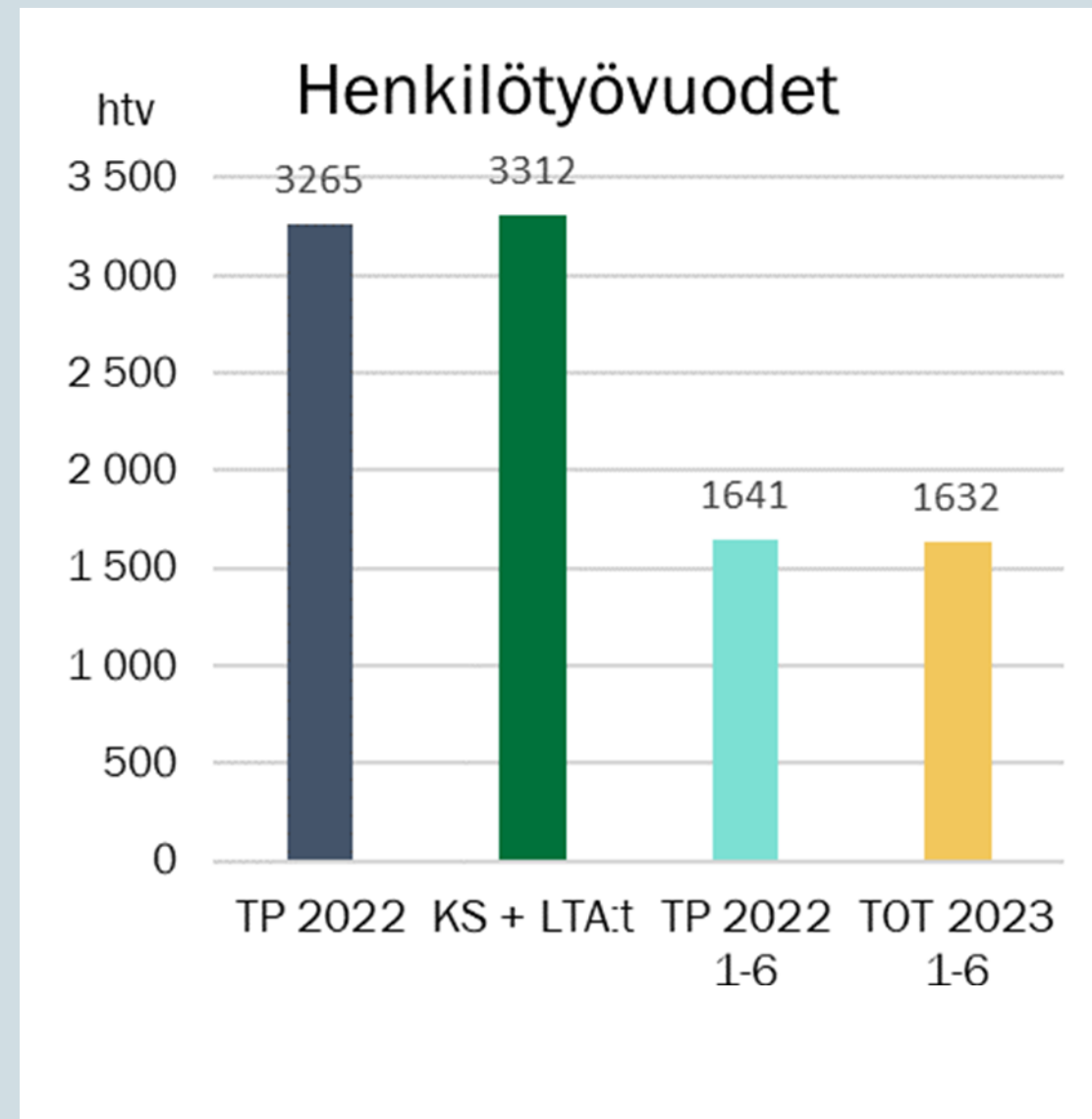
TYÖMARKKINATUEN
KUNTAOSUUSENNUSTE

20,35

milj. euroa

(2022: 19,9 milj. euroa)

Henkilöstö

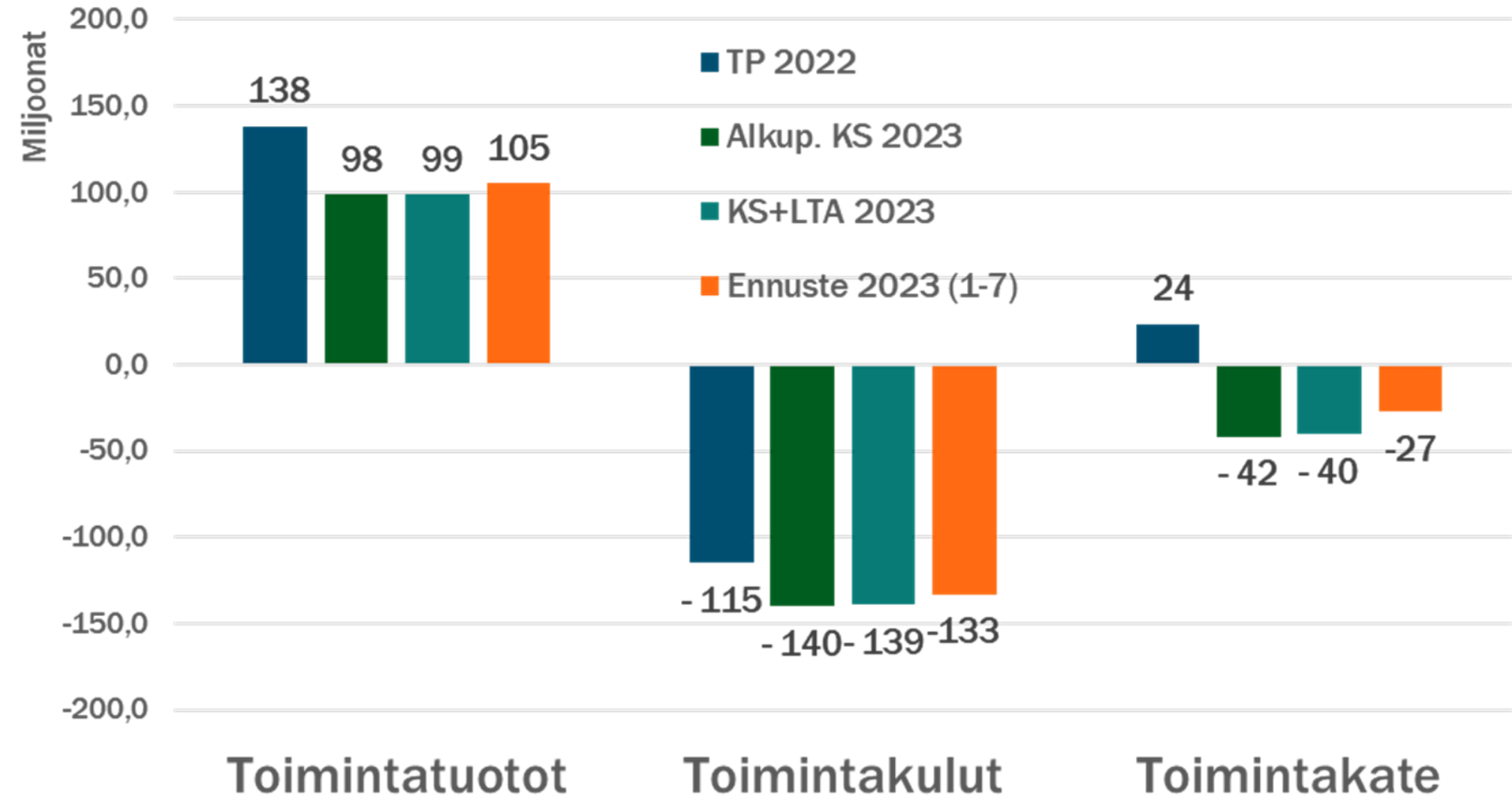

- Suunniteltujen henkilötyövuosien arvioidaan alittuvan. Alitukset johtuvat pääosin siitä, että rekrytointeja ei ole saatu edistettyä suunnitellusti.
- Terveysperusteiset poissaolot ovat alemmalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poissaolot vähenevät yleisesti kaikilla palvelualueilla.
- SapHR:n korvaavan järjestelmän ESS7 valmistelut ja käyttöönotto tapahtui onnistuneesti 28.3.
- Lahti oli vaikuttamassa valtakunnallisesti mahdolliseen KVTES palkkausjärjestelmään ja osallistui KVTES tasopalkka-mallin kokeiluun, simulaatio valmistui aikataulussa helmikuussa.
- Valtakunnallinen työmarkkinaseminaari pidettiin Lahdessa toukokuussa.
- Palkkojen yleiskorotukset tulivat maksuun 1.6.2023. Keväällä käytiin yhteistoiminnassa neuvottelut työ- ja virkaehtosopimukseen liittyvistä järjestelyerien jaosta. Kaikkien sopimusalojen osalta saavutettiin yksimielinen lopputulos ja eurot saatiin maksuun 1.6.2023 alkaen.

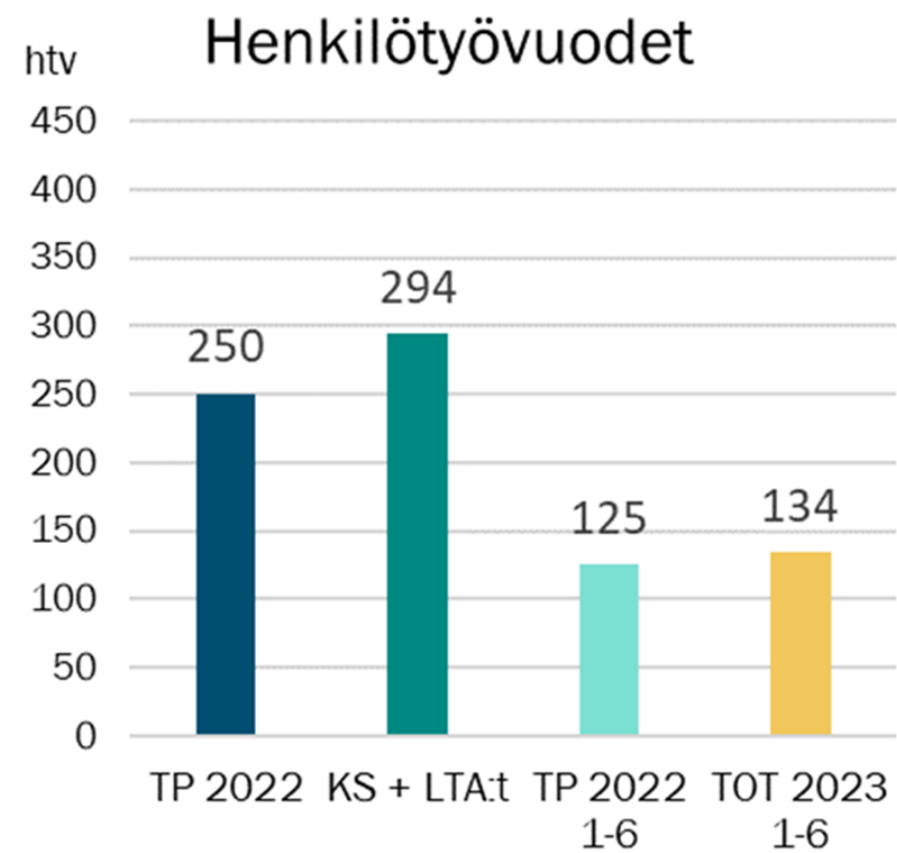
Konserni- hallinnon palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

TP 2022 esitetään vertailukelpoisena.
Siitä on eliminoitu hyvinvointialueen perustamisesta aiheutuneet, osittain laskennalliset erät

INVESTOINTIMENOT TOTEUMA-ASTE 30.6.

TALONRAKENNUS

45,9 %

IRTAIN OMAISUUS

41,8 %

- Kaupungille tarpeettomien kiinteistöjen myynti etenee suunnitellusti. Salpausselän kuntoutussairaala Jalmarin kaupan myyntivoiton seurauksena palvelualueen tulokertymä ylittyy selvästi.
- Työterveysyhtiö Wellamon myyntiin ja työterveyspalveluiden yhteiskilpailutukseen ei saatu ainuttakaan tarjousta. Hyvinvointialue ilmoitti irtautuvansa Wellamon palveluiden käytöstä ja kilpailuttavansa tarvitsemansa työterveyspalvelut erillisessä kilpailutuksessa. Käytännössä tämä pakottaa myös muiden Wellamon omistajien toimimaan samalla tavalla. Seurauksena on yhteisesti omistetun työterveysyhtiön toiminnan lakkaaminen kesällä 2024.
- Lahden ilmasto-ohjelman päivitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.6.2023. Arvion mukaan Lahdella on hyvät mahdollisuudet saavuttaa 80 % päästövähennystavoitteen lähivuosina, mutta hieman alkuperäisen tavoitteen 2025 jälkeen.
- Rihmat kiertoon -kampanja ja tekstiilipantti ensimmäisenä maailmassa saivat myönteistä mediajulkisuutta Suomessa ja ulkomailla. Kampanja vahvisti Lahden asemaa ympäristö- ja kiertotalousten edelläkävijäkaupunkina.
- Vuoden 2025 alussa toteutuvan TE-uudistuksen valmistelu etenee. Päijät-Hämeessä uudistusta on päätetty valmistella kahden työllisyysalueen mallilla sopien tiivistä yhteistyöstä alueiden välillä. Loppuvuoden aikana tavoitteena on saada sopimusluonnokset valmiiksi päätöksentekoa varten.

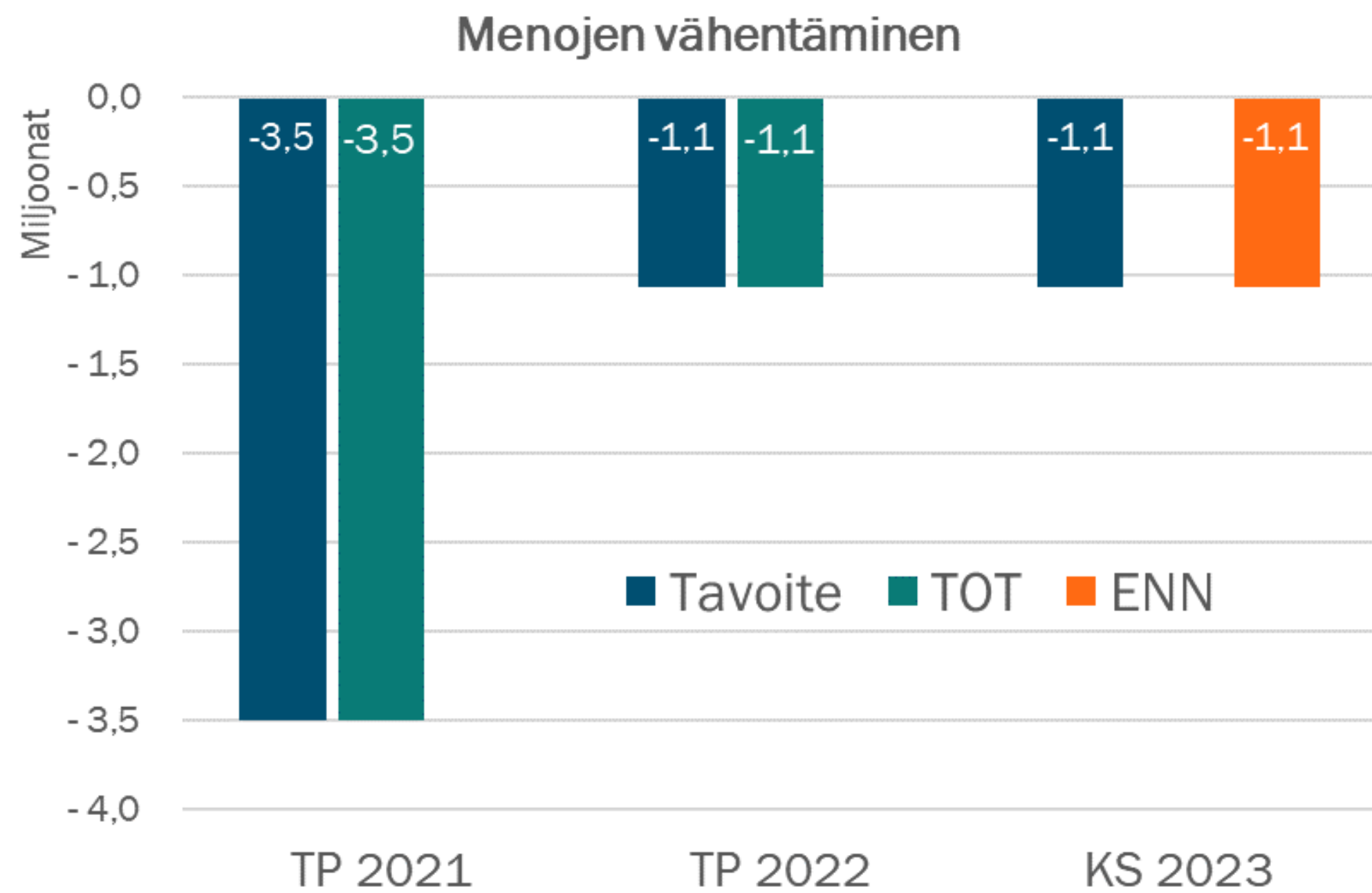
Toiminnan katsauksen kooste 1/2

- SapHR:n korvaavan järjestelmän ESS7 valmistelut ja käyttöönotto tapahtui onnistuneesti 28.3. Järjestelmä on aikaisempaa järjestelmää helppokäyttöisempi, ominaisuuksiltaan laajempi ja alentaa hallinnon kustannuksia.
- Työ- ja virkaehtosopimukseen liittyvien järjestelyerien neuvottelut saatiin päätökseen henkilöstöjärjestöjen kanssa. Kaikkien sopimusalojen osalta saavutettiin yksimielinen neuvottelutulos. Järjestelyt saatiin maksuun heti 1.6.2023 alkaen. Myös palkkojen yleiskorotukset saatiin maksuun ilman ongelmia 1.6.2023.
- Työterveyshuollon kilpailutus (ja TTH Wellamon) valmisteltiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kilpailutus päättyi maaliskuussa tuloksettomana, tarjouksia ei saatu. Työterveyshuollon järjestämisen tapa tulee ratkaista mahdollisimman pian.
- Lahdessa järjestettiin toukokuussa valtakunnallinen työmarkkinaseminaari yhteistyössä pääsopijajärjestöjen ja KT:n kanssa.
- Hankintaohjelma on uudistettu ja työhön on osallistettu elinkeinoelämän toimijoita.
- Jämerä-hanke (talouden tietojärjestelmän uudistaminen) on käynnistetty.
- Parlamentaarinen valmistelua talouden tasapaino-ohjelmaksi on edistetty. Kumppanuuspöydät on osallistettu talouden tasapainottamisen valmisteluun.
- Lahden väestösuunnite 2022-2045 valmistui ja kaupungin tilastotietoja on julkaistu havainnollisina PowerBI-raportteina.
- Vaihdopalvelumuutos on tehty 1.6.2023 alkaen. Puhelinvaihdopalvelun sijasta puhelut ohjautuvat Lahti-Pistelle, jossa annetaan asiakasohjausta ja palveluneuvontaa.
- Rihmat kiertoon -kampanja ja tekstiilipantti ensimmäisenä maailmassa saivat myönteistä mediajulkisuutta Suomessa ja ulkomailla.
- Eduskuntavaalien toteutus kaupungin alueella onnistui suunnitelmien mukaisesti. Presidentinvallien valmistelut aloitettu.
- Valmisteltu kaupungin edunvalvontaohjelma, hallitusohjelmatavoitteet ja vaikuttamissuunnitelma yhdessä Päijät-Hämeen liiton kanssa.
- Kehitetty ja tiivistetty yhteistyötä investoivien ja kasvavien yritysten kanssa (mm. Fazer, Kempower) ja pohjustettu mm. kasvusopimuksia yhteistyössä LADECin kanssa.
- Toteutettu useita tapahtumia, mm. Finlandia-hiihto, Salppurin 100-vuotiskisat, Historian päivät, Hopeasompa, Lahti 2021 -kuvaukset, Lahti Design Week, Mahdollisuuksien tori, Fnld Grvl, kunnallisjohdon seminaari, Sound Fest, Lahden ympäristökylä.

Toiminnan katsauksen kooste 2/2

- EU:n kaupunkimission pilotti, Sitra-kumppanuushanke Luontopositiivinen elämä, biokiertoalouden CITISYSTEM, ja purkujätteen hyödyntämishanke StoPWa alkoivat. Uusi hankehenkilöstö aloitti hankkeissa.
- Valmisteltu useita hankehakemuksia; mm. International Work, Sustainable Sport City, ympäristöhankkeet ja laitettu hankkeita käyntiin, mm. SportSuomi.
- Lahden ilmasto-ohjelman päivitys hyväksyttiin ja toimeenpano voi alkaa. Uudet ilmastoskenaariot laadittiin.
- EU:n kaupunkimission tukipalvelut ja investointisuunnitelman laadinta kilpailutettiin. Jatkettiin mission jalkauttamista ohjaus- ja työryhmätyöskentelyn kautta sekä yhteisesti muiden suomalaisten kaupunkien kanssa.
- Kotikuntaa hakeville ja saaneille ukrainalaisille on järjestetty infoja mm. palveluista sekä koulutukseen ja työllistymiseen liittyvistä asioista.
- Maahanmuuttotyössä on laadittu prosessikuvauksia kotouttamisessa hyvinvointialueen kanssa.
- TE-uudistuksen valmistelu käynnistetty niin kaupungin sisällä kuin maakunnallisessa yhteistyössä. Valmistelun rakennetta, resursseja ja vastuita kirkastetaan.
- Työllisyyspalveluilla käynnistymässä TOTTA (ESR) 1,5 milj. euron osatyökykyisten palvelua kehittävä aikuisten hanke: myönteinen rahoituspäätös tulossa elokuussa, yksityiskohdat neuvottelussa rahoittajan kanssa.
- Barona-pilotin ohjaus on saatu täyteen, työllistyneitä tähän mennessä 58 henkilöä ja 21 valmennettavaa työkokeilussa, palkkatuetussa työssä tai opiskelemassa.
- Lahden kaupunki varautuu palkkaamaan yhteensä 179 kesäharjoittelijaa omiin yksiköihinsä.
- Työllisyyspalvelut kilpailutti koululaisten ja opiskelijoiden kesäyrittäjyyttä tukevan palvelun. Palveluntuottajaksi valikoitui Lahden 4H-yhdistys, jonka toiminnallisella tuella tuetaan tänä kesänä 27 nuoren kesäyrittäjyyttä. Työllisyyspalvelut tukee kesäyrittäjiä 300 euron kesäyrittäjyystuella.
- Salpausselän kuntoutussairaala Jalmarin myynti toteutui ja kauppahinta oli 35,7 milj. euroa.
- Kaupungintalon perusparannus valmistuu aikataulussaan kesän aikana.

Uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO)

Menojen vähentäminen

Ennuste -1,1 milj. euroa (tavoite -1,1)

Vuodelle 2023 suunniteltuja toimenpiteitä

- Tehostetaan ostopalvelujen käyttöä
- Vähennetään strategisten kehittämiskohteiden avustuksia
- Vähennetään yrityksille ja kolmannen sektorin toimijoille myönnettäviä Lahti-lisiä
- Vähennetään kunnossapitoa ja alennetaan sisäisiä vuokria
- Luovutaan omasta konesalista

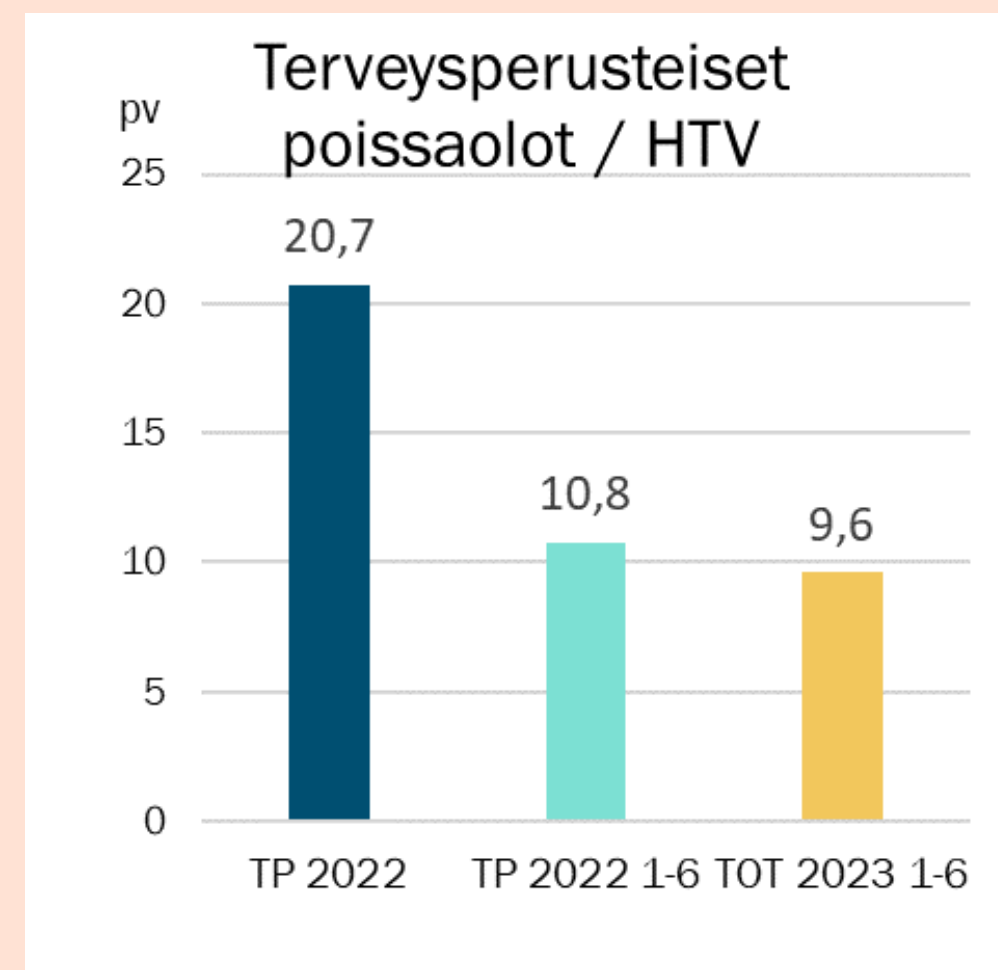
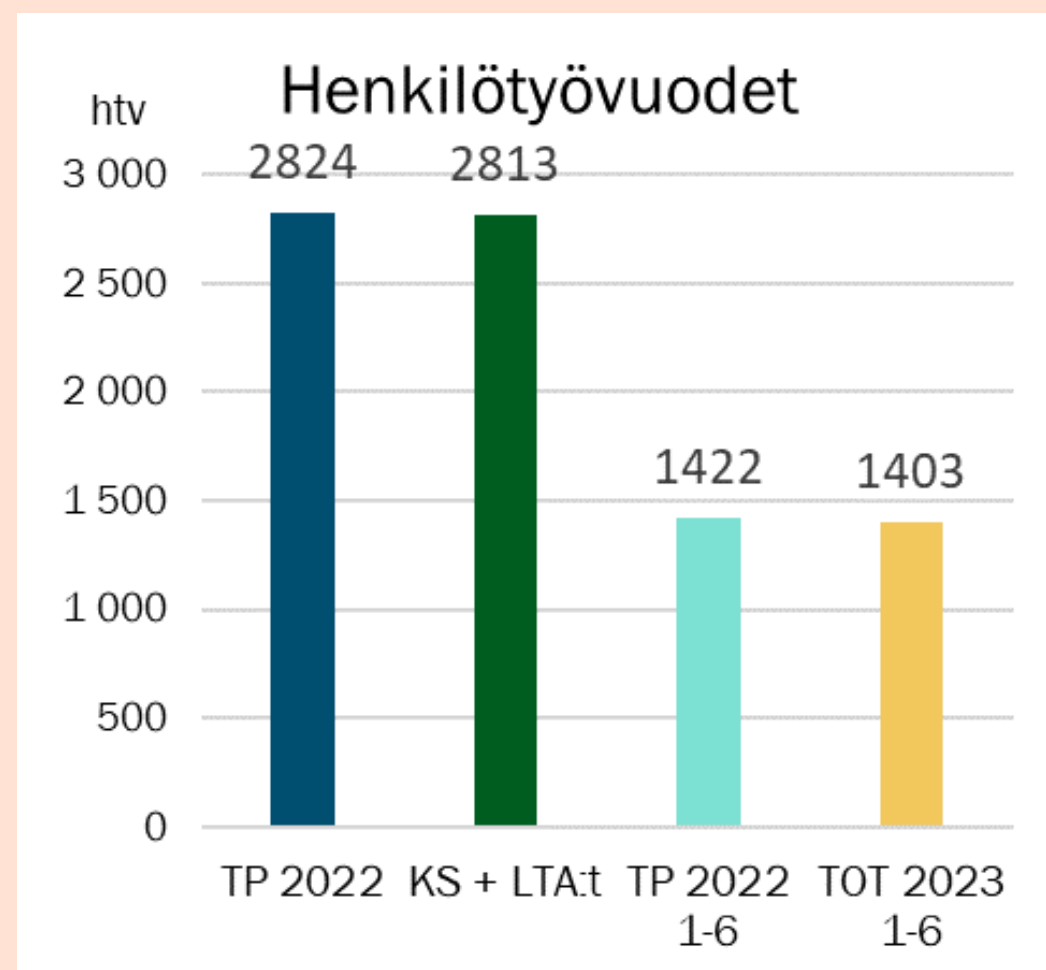
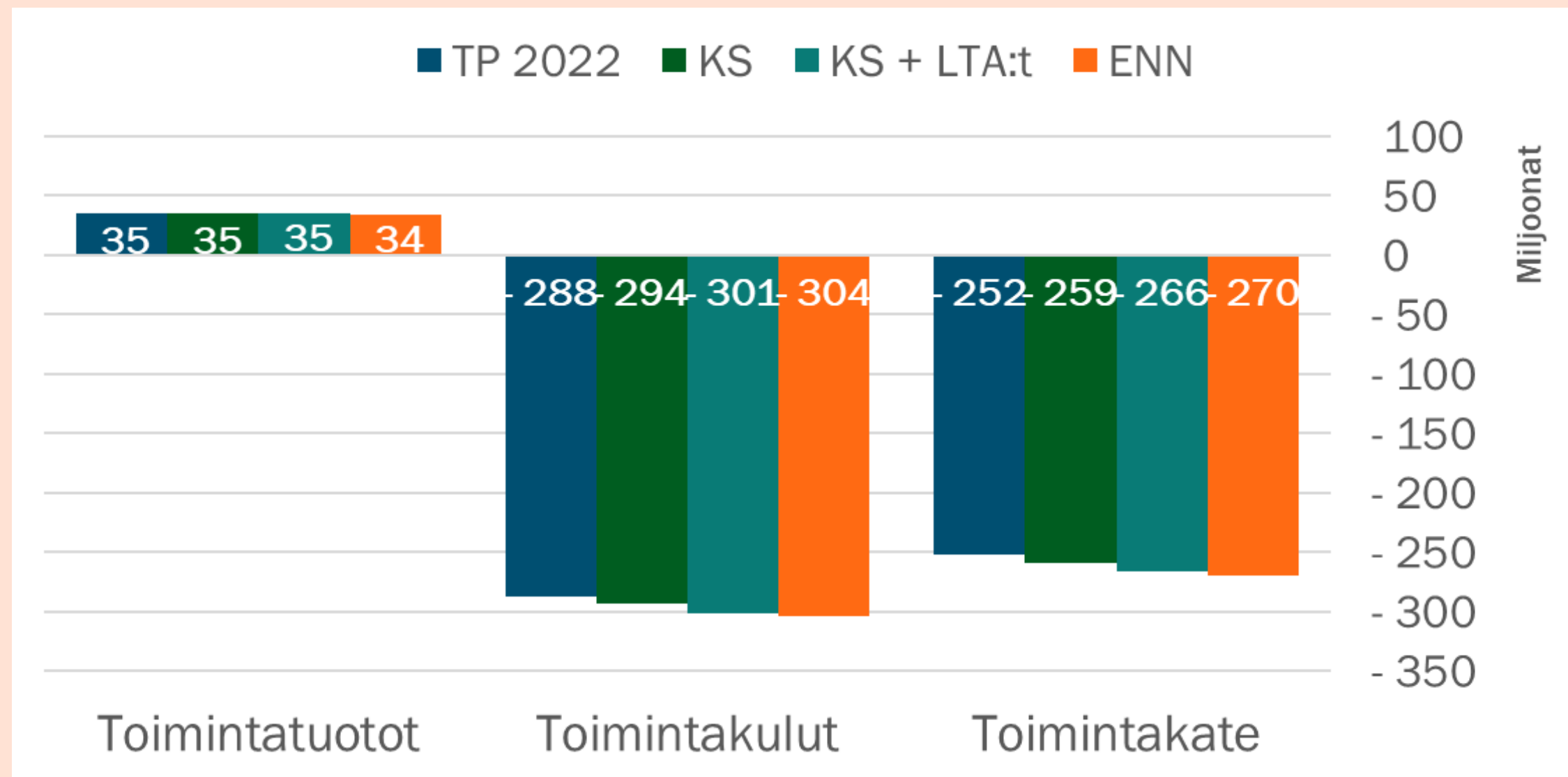
Muut tavoitteet -27,2 milj. euroa

- Talonrakennusinvestoinnit ja poistot

Sivistyksen palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

Luvut sis. taseyksiköt

- Sivistyksen palvelualueen talousennusteeseen sisältyy ylitysuuhkaa voimassa olevaan talousarvioon nähden.
- Toimintakulujen ylityspaineet johtuvat keväällä 2023 päätetyistä työehtosopimusten palkkaratkaisuista (järjestelyvaraerät ja kertapalkkiot). Järjestelyvaraeriin on varattu määräraha konsernihallintoon ja se tullaan siirtämään lisätalousarviossa yksiköille.
- Toimintatuottojen ennakoitaan jäävän hieman alle talousarvion. Alituspaine johtuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta.
- Lahden kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisina. Lipputulojen kertymään sisältyy kuitenkin vielä epävarmuustekijöitä.

Toiminnan katsauksen kooste 1/2

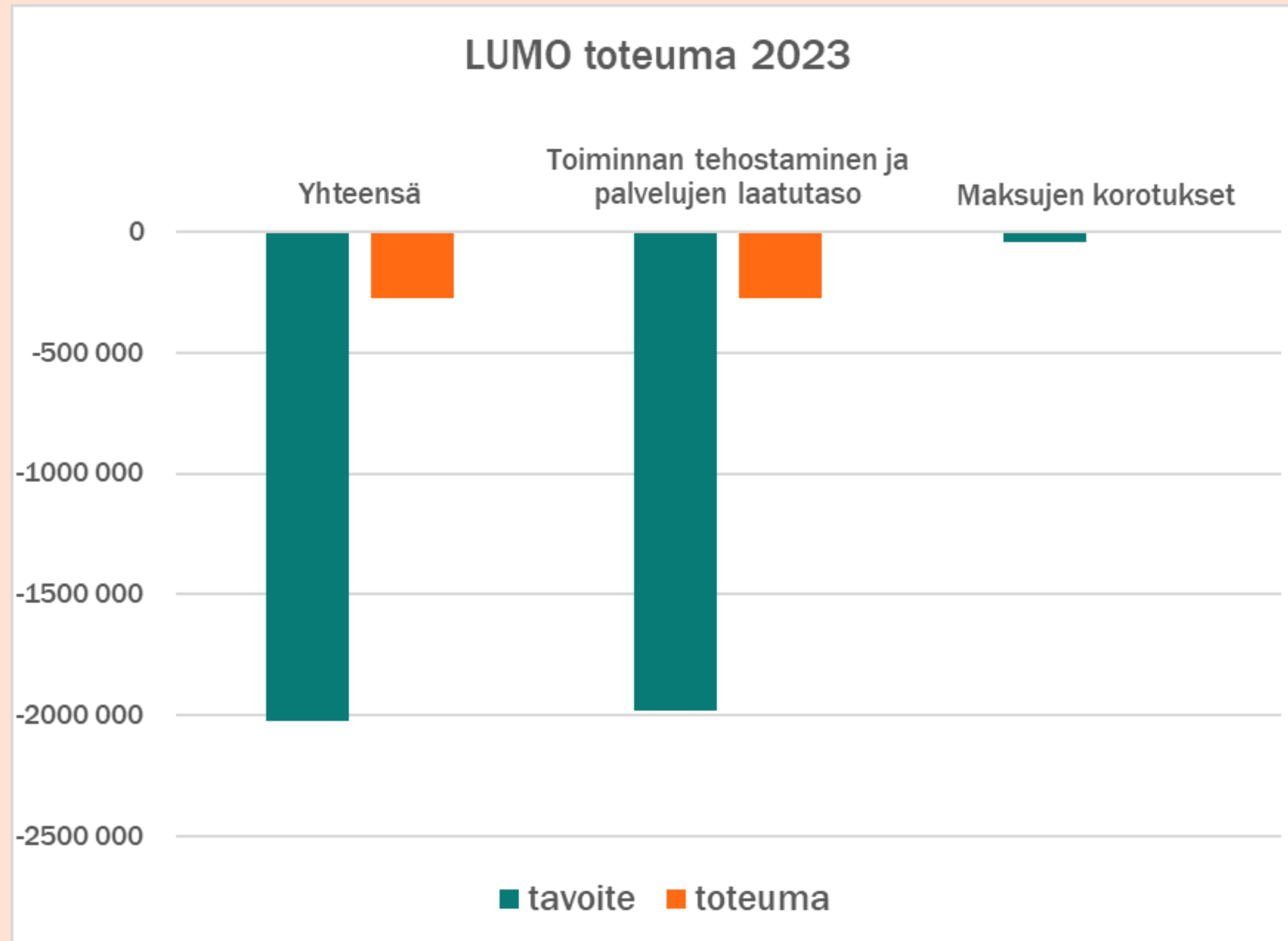
- **Sivistyspalvelujen seudullinen kehittämistoiminta.** Sivistyspalveluiden eri sektoreiden seudullista kehittämistä toteutetaan Päijät-Hämeen kuntaverkostossa kuntien yhteistoimintasuunnitelmaan pohjautuen. Seudullisina kehittämiskohteina ovat olleet oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen varhaiskasvatuksessa (OKM), sitouttava kouluyhteistyö (SKY) (OKM), esi- ja perusopetuksen digitalisaation toimintasuunnitelman jalkauttaminen esi- ja perusopetuksen koulujen arkeen (OPH), perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittäminen (OKM) ja verkostoperuskoulumallin kehittäminen (Kuntaliitto) ja varhaiskasvatuksen digitaalisen arviointijärjestelmän (VALSSI) käyttöönoton tukeminen (OKM). Tammikuussa toteutettiin seudullinen varhaiskasvatuksen arviointikysely, johon vastasivat lapset (1727), huoltajat (1102) sekä henkilöstö (689). Arviointikyselyn tulosten pohjalta johdetaan varhaiskasvatuksen seudulliset kehittämiskohteet.
- **Varhaiskasvatuspalveluissa** toteutettiin arviointikysely huoltajille, henkilöstölle ja lapsille. Velvoitetta kolmitasoisen tuen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille toteutetaan. Varhaiskasvatuspalvelut jatkaa hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman mukaista päiväkotiverkoston kehittämistä.
- **Nuorisopalvelujen** osallistuja- ja asiakasmäärä on ollut 144 291 ja asiakaspalautteiden ka. 4,5 (1 – 5). Nuorten työllisyyspalveluiden asiakkaana on ollut 121 nuorta, joista työllistettyjä 69. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria etsivässä nuorisotyössä, starttivalmennuksessa sekä nuorten tukipalvelut Dominossa on ollut 475.

- **Perusopetuksen** toiminta on toteutunut koulujen vuosisuunnitelmien ja opetussuunnitelman mukaisesti. Palveluverkkoon liittyvät päätökset, toiminnalliset muutokset ja uusien toimitilojen käyttöönotto ovat toteutuneet suunnitellusti. Perusopetukselle kohdennettujen säästövelvoitteiden toteuttamista on edistetty tekemällä mahdollisia toimenpiteitä tammi-kesäkuussa 2023. Henkilöstökustannuksia leikkaavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat lukuvuoteen 2023-24, on valmisteltu osana tulevan lukuvuoden suunnittelua. Lisäksi on valmisteltu kustannusten kasvun hillitsemiseksi esim. toimintakulttuurin muutosta tukevia toimenpiteitä. Kaupungin strategian kärkitoimenpiteet, jotka koskevat lapsia ja nuoria, ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti.
- **Lukiokoulutus** osallistuu laatuhankeeseen yhdessä Kuopion, Jyväskylän ja Hämeenlinnan kanssa. Hankkeessa luodaan yhteiset kriteerit laadukkaan lukiokoulutuksen toteuttamiseksi. Hanke valmistuu lv, 2023-24 loppuun mennessä. Lukioiden aloituspaikat täyttyivät. Erityistehtävälinoille hakijoita enemmän kuin paikkoja.
- **Wellamo-opisto** on toteuttanut vapaan sivistystyön opetusta, lasten ja aikuisten taiteen perusopetusta, aktivoivaa toimintaa, koulujen kerhotoimintaa ja digineuvontaa opetusohjelman mukaisesti. Kevätkaudella on toteutettu Luontoaskel terveyteen teemalla luentosarja ja Tutustu Lahden terveismetsään kursseja sekä hyvän opetuksen periaatteet – opetuksen eettiset ohjeet.
- **Museokohteissa** on vierailut noin 76 000 asiakasta. Uusia näyttelyitä on avattu Malvassa. Historiallisen museon perusnäyttelyn valmistelu etenee. Malvan 1-vuotisjuhlat 29.4.2023. Hiihtomuseo oli mukana Salpausselän kisojen 100-vuotisjuhlassa. Muistot liikkeeksi senioriyleisötyössä –projekti on käynnistetty.

Toiminnan katsauksen kooste 2/2

- **Liikuntapalvelujen** sisäliikuntatilojen käyttö on alkanut vilkkaana ja toiminta on palautumassa lähelle normaalitasoa harrastajien, edustus- ja liigatason sarjatoiminnan osalta. Uimahalleille kävijämäärät ovat myös nousussa niin allastiloissa kuin myös kuntosalilla kävijöiden osalta. Uimaseurojen toiminta on erittäin aktiivista. Ulkoliikunnan olosuhteiden taso pidettiin edelleen korkeana ja mm. latuverkoston käyttömäärät olivat erittäin suuret tarkastelujakson aikana ja latuverkoston ylläpito sai laajaa myönteistä julkisuutta ja palautetta myös valtakunnallisesti. Huhtikuu-kesäkuun aikana liikuntapalvelut oli seuraavien tapahtumien järjestämisessä mukana: Easter Tournament, Lahti-juoksu, Viestikarnevaalit, FNLD GRVL ja Lahti Soccer.
- **Kulttuuripalvelut** järjesti lastenkulttuurifestivaali Lahden Lasten Talvikarnevaalit jo 40. kerran tammi-helmikuussa. Hankerahoituksen avulla on toteutettu lastenkulttuuria ukrainalaispakolaisille. Ukrainalaisten valokuvaajien valokuvanäyttely kertoi Ukrainasta ja Lahden ystävyyskaupunki Zaporizjasta Venäjän hyökkäyssodassa.
- **Kirjaston** toiminta on ollut aktiivista ja asiakasmäärät ovat palanneet koronaa edeltävälle tasolle. Renkomäen kirjasto avattiin tammikuussa 2023 uudessa monitoimitalossa ja kirjasto saatiin myös omatoimikäyttöön. Mukkulassa omatoimikäyttöä on jouduttu ilta-aikaan rajoittamaan ilkeivallan ja häiriökäyttäytymisen johdosta. Minun kuntani-hankkeen yhteydessä kirjastoissa on järjestetty erätaukokeskusteluja asiakkaiden toivomista aiheista. Lahden kaupunginkirjastossa on otettu käyttöön turvallisemman tilan periaatteet.
- **Osallisuus ja hyvinvointipalvelut** on osallistunut yhdyspintatyöhön hyvinvointialueen aloittamiseen liittyen. Kevään aikana järjestettiin päihdeaiheisia erätaukokeskusteluja. Monitoimikeskus Takataskun toiminta on jatkunut suunnitellusti. Kumppanuuspöytien uusi toimikausi alkoi 1.6.2023. Kaupunkitasoinen osallisuuden arviointitutkimus valmistui. Yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa valmisteltu kaupungin esteettömyyssuunnitelma valmistui kesäkuussa. Osallistuvan budjetoinnin ideoi-kehitä-äänestä -kierros toteutettiin kevään aikana. Touko-kesäkuun äänestyksen jälkeen toteutukseen vuonna 2024 meni 41 hanketta. Vuosiavustusta myönnettiin 69 yhdistykselle. Vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistyö on käynnistetty hyvinvointialueen kanssa.
- **Lahden kaupunginorkesterin** yleisön ostokäyttäytymisessä tapahtui tammikuussa positiivinen muutos. Silti lipunmyynnissä jäädään koronaa edeltäviltä vuosilta noin 200 lippua/konsertti. Toukokuun Carmina Burana oli koronan jälkeen ensimmäinen loppuunmyyty konsertti.
- **Lahden kaupunginteatterin** esitys- ja harjoitustoiminta toteutui lähes normaalisti. Ryhmäasiakkaiden määrä ei ole vielä palannut koronaa edeltävälle tasolle. Muutamia esityksiä on jouduttu peruuttamaan vähäisen kysynnän vuoksi. Teatterin juhlavuosi on käynnissä erilaisin tapahtumin. Teatterin laajemman peruskorjauksen hankesuunnittelu on käynnissä. Arvioon koko vuoden liikevaihdon toteumasta vaikuttaa merkittävästi syksyn myynnin onnistuminen.

Uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO)

Menojen vähentäminen

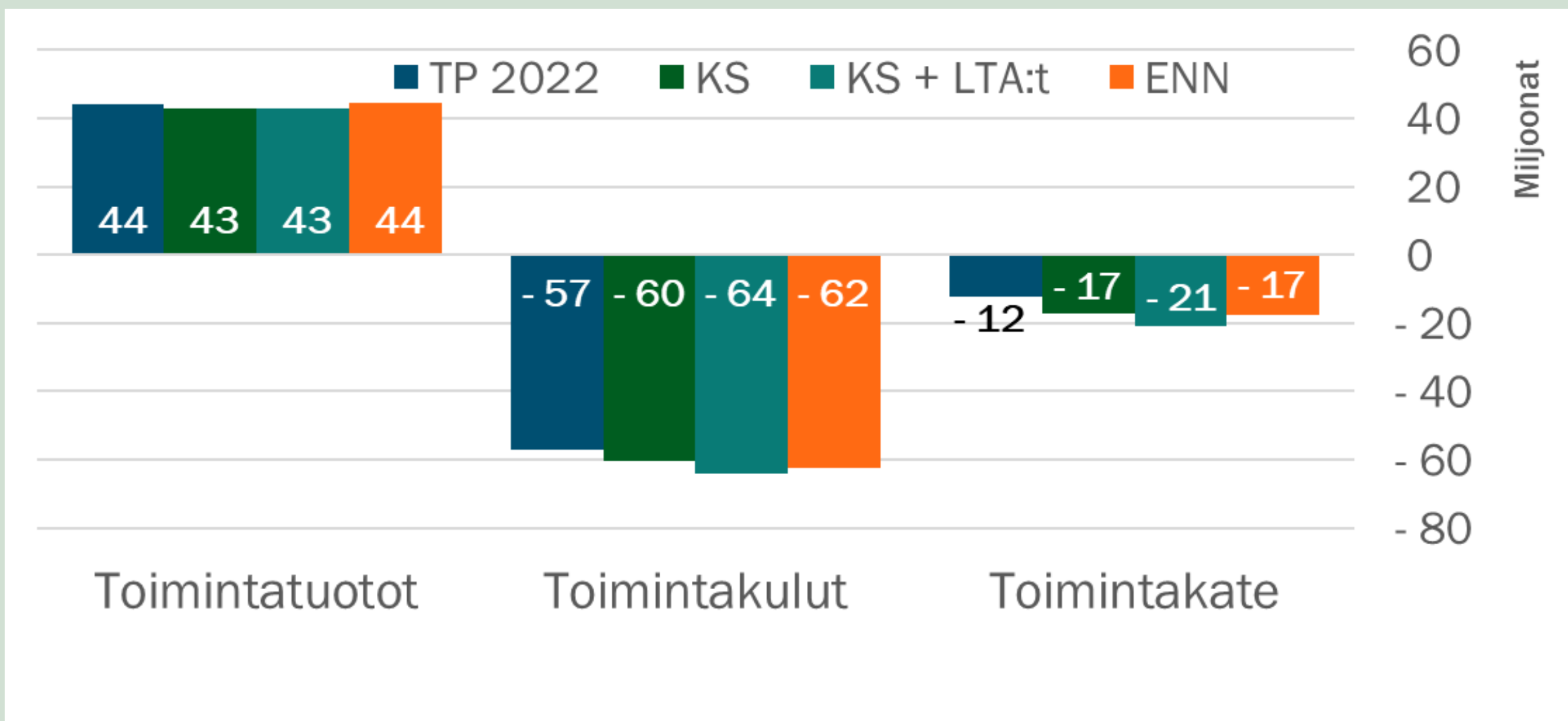
ennuste -0,28 milj. euroa (tavoite -2,0 milj.)

- Sivistyksen palvelualueelle kohdistuu talouden tasapainottamisen tavoitteita LUMO-ohjelmasta vuosille 2021-2023 yht. 7,8 milj. euroa
- Vuodelle 2023 asetettuja uusia toimenpiteitä on 2,0 milj. euroa.
- Toiminnan tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet toteutuvat osittain. Osa toimenpiteistä ei ole vielä toteutunut ja niiden toteutumisen astetta on vielä vaikea arvioida.
- Palvelualueen määrärahoihin on haettu lisätalousarvio eikä alkuperäiset talouden tasapainottamisen tavoitteet siten toteudu kokonaistaloudellista tilannetta tarkasteltaessa.

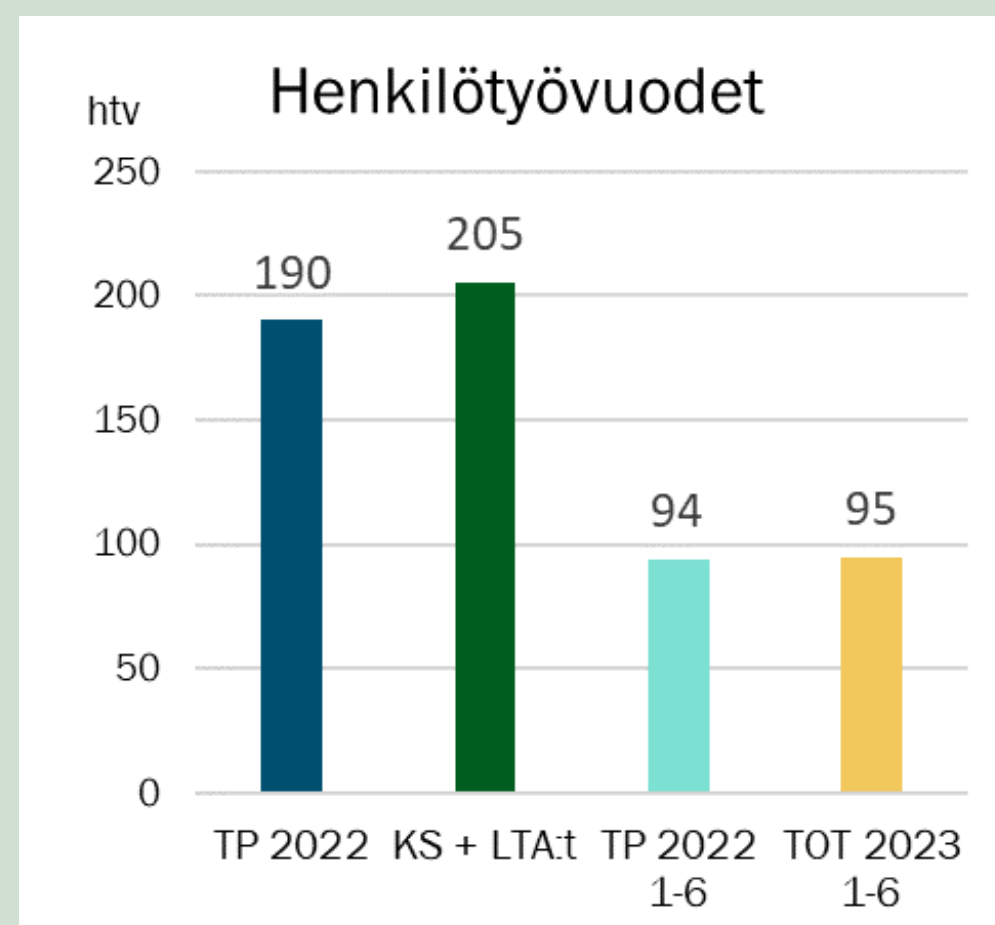
Kaupunki- ympäristön palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

- Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintatuottojen ennuste on +1,7 milj. talousarviota suurempi. Vuokratuottojen odotetaan ylittävän talousarvion. Toimintatuottojen ennuste on +44,4 milj.
- Varsinaisen toiminnan toimintakulujen ennustetaan ylittävän talousarvion +1,9 milj., joka johtuu kunnossapidon kustannusten ylityksestä. Talvikunnossapidon kustannusten ylityksen lisäksi kustannuksia nostavat indeksikorotukset sekä kunnossapidettävien alueiden laajentuminen. Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamisesta aiheutuva kustannus on investointia, eikä kirjaudu käyttötalouteen. Tämä laskee ennusteen toimintakuluja -3,45 milj. Lisätalousarviossa esitetään kyseisen määrärahan siirtoa investointeihin julkiseen käyttöomaisuuteen.
- Lisäksi ennusteeseen sisältyy arvio henkilöstökulujen sopimuskorotuksista sekä kertapalkkiosta.
- Investointimenojen ennustetaan ylittävän talousarvion +6,5 milj. Ylitys aiheutuu Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamisesta (3,45 milj. euroa), Pippo-Kujalan kustannusarvion ylityksestä n. 2,5 milj. euroa ja Letken viimeisen kerroksen päällysteen kustannusten noususta n. 0,3 milj. euroa (elinkeinoelämän hankkeet). Edellä mainittuja esitetään lisätalousarviossa kaupunkitekniikan vastuualueelle julkiseen käyttöomaisuuteen.

INVESTOINTIMENOT

TOTEUMA-ASTE 30.6.

KIINTEÄ OMAISUUS

17,9 %

JULKINEN

KÄYTTÖOMAISUUS

36,8 %

Toiminnan kuvaus

TONTTIEN
LUOVUTUS

14 kpl

(Vuosiarvio: 70)

MAANVUOKRA-
SOPIMUKSET

5 266 kpl

(Tavoite: 5 250)

RAKENNUSLUVAT

488 kpl

(Vuositavoite: 1 000)

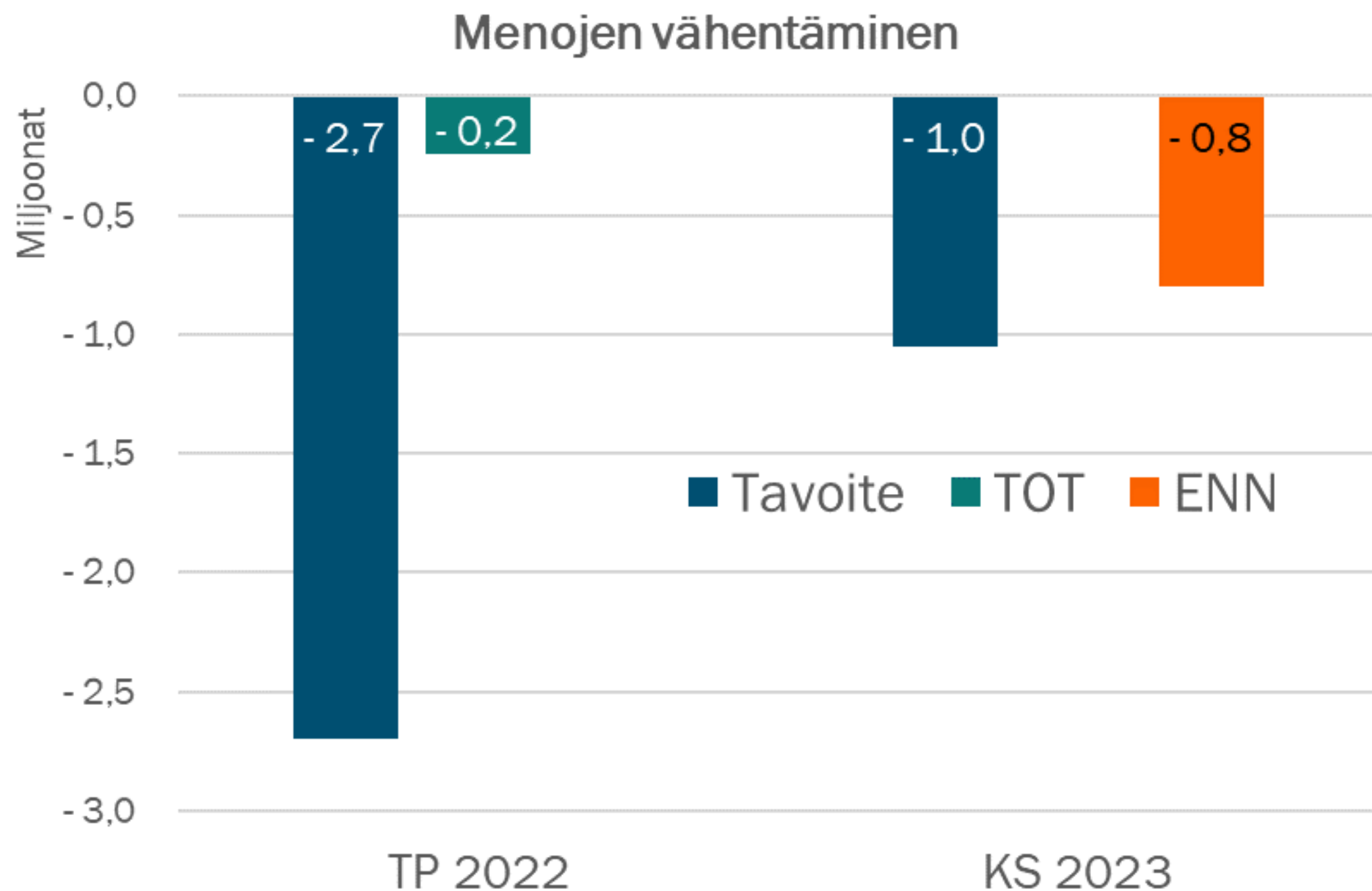
JOUKKOLIIKENTEEN
MATKAT

3 848 614 kpl

(Vuosiarvio 7,3 milj.)

- Pippo-Kujala alueen esirakentaminen etenee aikataulun mukaisesti.
- Kaupunkiseutusuunnitelma tuodaan päätöksentekoon alkusyksyllä 2023.
- MAL-sopimusneuvottelut alkavat valtion kanssa syksyllä 2023.
- Joukkoliikenteen matkustajamäärät ja lipputulot ovat vuoden 2019 tasolla. Vyöhykeuudistus tuli voimaan maaliskuun 2023 alussa.
- Kaupunkipyöräjärjestelmää laajennettiin 500 pyörään keväällä 2023.
- Rakentamisen volyyymi on laskussa markkinoiden epävarmuuden takia.

Uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO)

Menojen vähentäminen

ennuste -0,8 milj. euroa (tavoite -1,0)

- Joukkoliikenteessä muutostoimenpiteet suoritettu, mutta kustannustason noususta johtuen lähinnä vähentäneet nettokustannusten nousua.
- Maksujen ja taksojen korotusesitykset käsitelty toukokuun 2023 lautakunnassa ja otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen,
- Pysäköintimaksujen muutosesitys siirtynyt KH:n käsittelyyn. Esitykseen tehdään tarkennuksia syksyn aikana.
- 13.9.2022 joukkoliikennelautakunnassa päätetyt lippuhintojen korotukset toteutettu vyöhykeuudistuksen yhteydessä 1.3.2023 alkaen.
- Joukkoliikenteen alv-muutosta 1.1.2023-30.4.2023 ajalle ei ole viety asiakashintoihin, jolla saatu noin 10% lipputulojen lisäys kyseiselle ajanjaksolle. Vaikutus tuloihin noin +0,4 milj.
- Joukkoliikenteen uudet sopimukset laskeneet kustannuksia, mutta indeksitarkastuksien myötä kaikkien sopimusten kustannustaso noussut vuodesta 2020 noin 17,5%. Noin 20 milj. vuosittaisilla liikenteen ostoilla kustannusvaikutus noin 3,5 milj., jota tehdyt toimenpiteet leikanneet noin miljoonalla eurolla.
 - Seuraavat isommat uudet sopimukset mahdollisia 6/2026 alkaen, kilpailutus vuoden 2024 aikana.

Uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO)

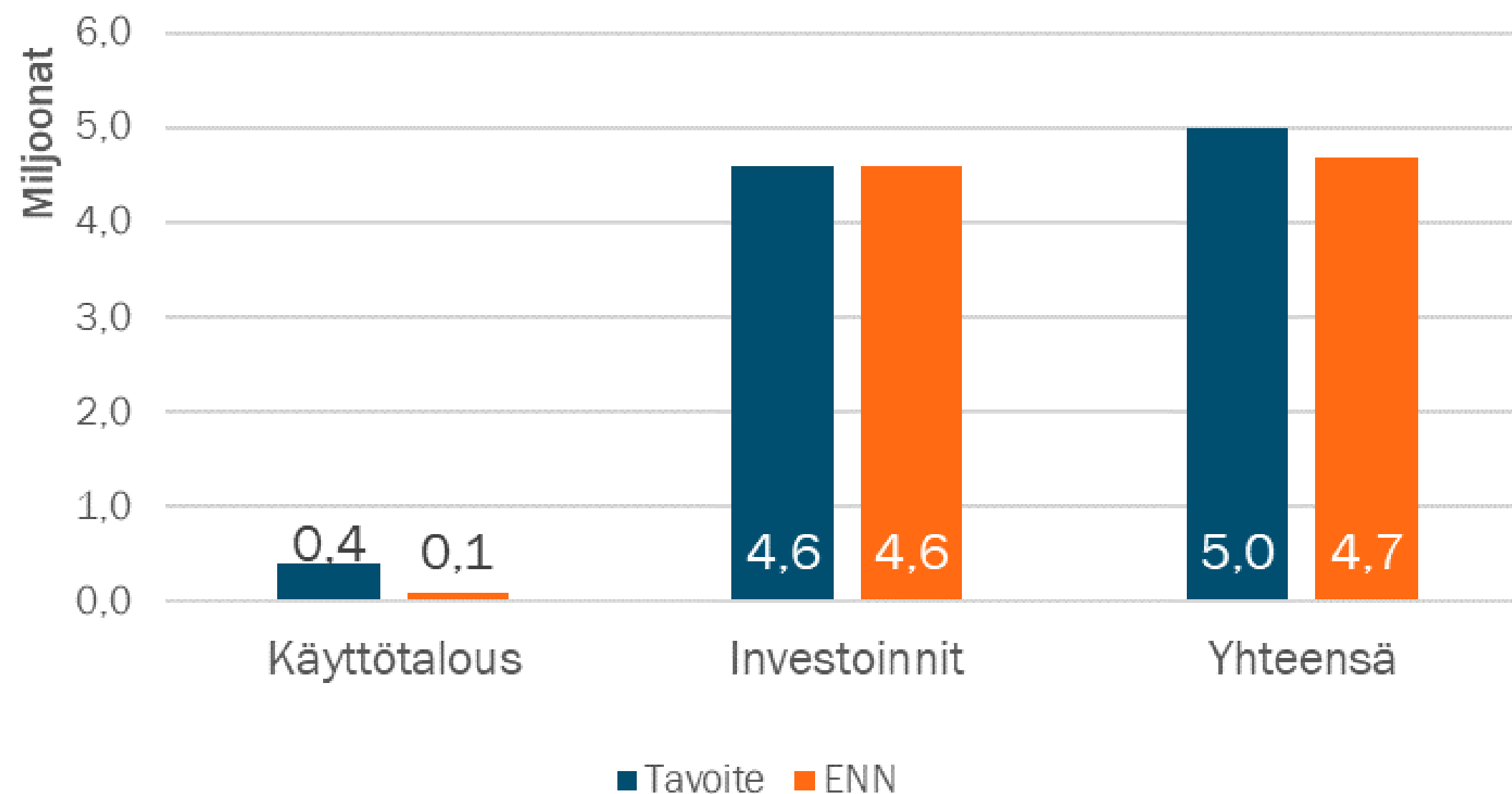
Elinvoiman kehittäminen

ennuste 4,7 milj. euroa (tavoite 5,0)

Vuoden 2023 aikana

- Pippo-Kujala laajennusalueen kaavarungon luonnosvaiheen sekä karting- ja motocross –radan käsittävän kaavamuutosehdotuksen kuuleminen suoritettu. Loput luontoselvitykset kesällä 2023, jonka jälkeen etenee ehdotusvaiheeseen.
- Fazerin tontin asemakaavanmuutos lainvoimainen. Tontin kiinteistökaupan esisopimus laadittu Fazerin kanssa.
- Fazerin yhteistyösopimuksen mukaisen tontin esirakentamisen I-vaiheesta noin 95 % tehty. Esirakentamisen II-vaiheen (linja-alue) urakka käynnissä noin 75 % tehty.
- Fazerin tontin esirakentaminen kokonaisuutena aikataulussa. Työt valmistuu vuoden 2023 loppuun vihertöitä lukuun ottamatta.
- Lahden tulevaisuuden elinkeinoelämän alueiden hankeselvitys valmis.
- Yhteistyösopimus Kempowerin kanssa laadittu ja tila laajentumiselle löydetty.

Elinvoiman kehittäminen 2023

Lahti- konserni

Osavuositarkastus
tammi-kesäkuu 2023

Tuloslaskelma

TULOS

63,5

milj. euroa
(2022: 20,6)

VUOSIKATE

117,7

milj. euroa
(2022: 76,5)

1000 euroa	1.1.-30.6.2023	1.1.-30.6.2022	1.1.-31.12.2022
Myyntituotot	179 635	255 784	548 732
Maksutuotot	5 989	21 834	43 913
Tuet ja avustukset	10 670	12 718	35 840
Muut toimintatuotot	35 094	19 752	90 835
Toimintatuotot	231 388	310 089	719 320
Valmisteverastojen muutos	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	263	274	1 763
Palkat ja palkkiot	-116 881	-188 259	-383 087
Eläkekulut	-23 166	-40 996	-82 460
Muut henkilösivukulut	-4 618	-6 866	-13 837
Henkilöstökulut	-144 664	-236 121	-479 384
Palvelujen ostot	-87 773	-272 913	-570 589
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-65 581	-74 415	-161 640
Avustukset	-17 210	-18 271	-38 799
Muut toimintakulut	-29 014	-34 749	-83 916
Toimintakulut	-344 242	-636 470	-1 334 328
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-10	7	-487
TOIMINTAKATE	-112 601	-326 100	-613 732
Verotulot	167 661	281 508	543 183
Valtionosuudet	65 303	141 450	284 217
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 622	-20 348	-17 429
VUOSIKATE	117 742	76 510	196 239
Poistot ja arvonalentumiset	-54 244	-55 900	-117 214
Satunnaiset erät	39	-19	-208
TILIKAUDEN TULOS	63 536	20 590	78 816
Tilinpäätössiirrot	0	0	-182
Tilikauden verot	-2 201	-3 115	-7 437
Laskennalliset verot	-274	-1 843	-2 368
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-21	-466	-763
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ	61 040	15 166	68 065

Rahoituslaskelma

INVESTOINTI- MENOT

-51,2

milj. euroa
(2022: -71,7)

LAINAKANNAN MUUTOKSET

-11,8

milj. euroa
(2022: -14,8)

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA

45,4

milj. euroa
(2022: 30,5)

RAHAVAROJEN MUUTOS

40,2

milj. euroa
(2022: 17,5)

1000 euroa	1.1.-30.6.2023	1.1.-30.6.2022	1.1.-31.12.2022
<u>Toiminnan rahavirta</u>	93 575	85 236	151 310
Vuosikate	117 742	76 510	196 239
Satunnaiset erät	39	-19	-208
Tilikauden verot	-2 201	-3 115	-7 437
Tulorahoituksen korjauserät	-22 005	11 861	-37 283
<u>Investointien rahavirta</u>	-48 146	-54 775	-43 105
Investointimenot	-51 336	-72 067	-236 270
Rahoitusosuudet investointeihin	107	391	2 762
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 084	16 901	190 402
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	45 429	30 460	108 204
<u>Rahoituksen rahavirta</u>			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	-19	123	-40
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-173
Antolainasaamisten vähennykset	-19	123	132
<u>Lainakannan muutokset</u>	-11 759	-14 776	-6 112
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 206	7 930	63 956
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 325	-31 335	-70 038
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 639	8 630	-31
Oman pääoman muutokset	-35	277	451
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	6 203	1 404	7 925
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-389	530	-67
Vaihto-omaisuuden muutos	991	573	-5 429
Saamisten muutos	34 546	49 722	-10 758
Korottomien velkojen muutos	-28 945	-49 421	24 179
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-5 610	-12 972	2 223
<u>Rahavarojen muutos</u>	40 219	17 488	117 529
Rahavarat 31.12.	374 638	234 378	334 419
Rahavarat 1.1.	334 419	216 890	216 890

EDELLISTEN
TILIKAUSIEN
YLIJÄÄMÄ

374,5

milj. euroa
(2022: 310,4)

OMAVARAISUUS
-ASTE

38,4 %

(2022: 34,8%)

VIERAS PÄÄOMA
PITKÄAIKAINEN

1 167,7

milj. euroa
(2022: 1 271,4)

VIERAS PÄÄOMA
LYHYTAIKAINEN

204,9

milj. euroa
(2022: 192,6)

1000 euroa	1.1.-30.6.2023	1.1.-30.6.2022	1.1.-31.12.2022
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	79 376	90 529	81 896
Aineelliset hyödykkeet	1 628 756	1 755 616	1 742 989
Sijoitukset	126 093	129 358	131 052
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 153	1 642	2 317
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	9 062	8 280	14 282
Saamiset	47 948	68 627	128 891
Rahoitusarvopaperit	264 589	144 481	189 848
Rahat ja pankkisaamiset	110 049	89 896	144 571
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 268 026	2 288 429	2 435 845
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	405 062	437 196	437 196
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	13	13	13
Arvonkorotusrahasto	383	742	383
Muut omat rahastot	12 233	12 049	12 623
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	374 449	310 368	306 399
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	61 040	15 166	68 065
VÄHEMMISTÖOSUUDET	14 625	14 198	14 531
PAKOLLISET VARAUKSET	23 529	28 805	40 487
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 115	5 935	6 013
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	1 167 645	1 271 370	1 220 236
Lyhytaikainen	204 931	192 588	329 899
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 268 026	2 288 429	2 435 845

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022
Liikevaihto	96 443 ↓	98 404
Tuet ja avustukset	0 →	0
Oma pääoma	130 225 ↑	106 559
Tilikauden tulos	6 133 ↑	-7 015

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Oman pääoman tuotto vähintään 10 %
- Osinkotavoite 1 milj. euroa vuodelta 2022 maksetaan vuoden 2023 aikana.

Poikkeamia
Suunnitellusti

- Nousseet polttoainekustannukset ja alhainen sähkön spot-hinta heikentää toisen vuosineljänneksen tulosta.
- Sähkökattilainvestointi käynnistyi Kymijärven voimalaitosalueella. Sähkökattila monipuolistaa tuotantoportfoliota ja siten vähentää taloudellisia ja tuotannollisia riskejä.
- Ali-Juhakkalan lämpöpumppaamo ja Hartwallin biokaasulaitos aloittivat toiminnan. Myös kaukojäähdytys alkoi Lahden kaupungintalolla.
- Tehtiin investointipäätös Tahkoluodon merituulivoimahankkeeseen

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
- Lahti Energia sähköverkko Oy: kaupunki 0 % / konserni 100 %

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022
Liikevaihto	20 744 	20 214
Tuet ja avustukset	20 	0
Oma pääoma	60 353 	56 596
Tilikauden tulos	2 986 	3 185

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Edellytysten luominen veteen ja vesiosaamiseen sekä ympäristökuormituksen vähentämiseen perustuvien tuote- ja palvelukonseptien muodostumiselle Suunnitellusti
- Kaupungille kuuluvan vastuun kantaminen hulevesien hallinnasta asemakaava-alueella kaupungin puolesta, erikseen sovittavalla tavalla Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto vähintään 10 %. Poikkeamia
- Osinkotavoite 1 000 000 euroa vuodelta 2022, maksetaan vuonna 2023 Suunnitellusti

- Veden myynti suurimmissa asiakasryhmissämme -5,3 % ajankohdan budjetoituun nähden. Veden myynti heijastuu myös jäteveden myynnin pienenemiseen.
- Tuloskehitys ei ole em. syystä toteutunut odotetusti, vaikka muiden tulojen osuus ylittää budjetin.
- Konsernin riskitasoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Aqua Palvelu Oy: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Aqua Verkko Oy: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- LABIO Oy: kaupunki 0 % / konserni 83,43 %

LAHDENTALOT

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022
Liikevaihto	29 270 	28 535
Tuet ja avustukset	0 	0
Oma pääoma	126 823 	123 505
Tilikauden tulos	489 	6 861

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Oman pääoman tuotto vähintään 10 %. Suunnitellusti
- Osallistuminen MAL-sopimuksen toteuttamiseen. Suunnitellusti
- Osinkotavoite 500 000 euroa vuodelta 2022, maksetaan vuoden 2023 aikana Suunnitellusti
- Vuokra-asuminen turvallista, kohtuuhintaista ja energiatehokasta Suunnitellusti

- Puolustusvoimain komentaja kenraali Timo Kivinen vieraili Lahden Talot Oy:ssä kesäkuussa
- Opiskelija-asuntojen kysyntään on pystytty vastaamaan kesän aikana
- Nelon korttelin toisen puukerrostalon rakentamisesta tehtiin päätös

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
(Lahden Asunnot Oy, Lahden Palveluasunnot Oy)

- Tuottavuustoimenpiteet ovat toteutuneet hyvin. Tavoitteena tilikaudelta on nollatulos.
- Heinolan kaupunki ja litin kunta kumpikin ovat ostaneet viisi kappaletta Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n osakkeita.
- Yhtiön pääomistajat Lahden kaupunki ja Päijät-Hämeen hyvinvointialue ovat tehneet päätöksen vahvistaa yhtiön omaa pääomaa yhteensä 600 000 eurolla merkitsemällä uusia osakkeita.
- Työhyvinvointikysely toteutettiin toukokuussa. Kyselyn mukaan työhyvinvoinnin kokonaismittari parani ja NPS-arvon miinus on puolittunut vuosi sitten tehtyyn kyselyyn verrattuna.

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	
Liikevaihto	7 635 ↑	7 112	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0 ↑	0	
Oma pääoma	151 ↓	281	
Tilikauden tulos	-231 ↑	-580	

Tavoite

- Oman pääoman tuotto on positiivinen. Ongelmia
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantaminen. Ei tiedossa

Omistusosuudet: kaupunki 56,34 % / konserni 56,34 %

- Terveysperusteisten poissaolojen kehitys etenee edelleen positiiviseen suuntaan. Terveysperusteiset poissaolot vuonna 2023: tavoite 20 pv / htv (vuonna 2022 luku oli 27 pv/ työntekijä)
- Kesäkuussa alkanut yhteistyö Koulutuskeskus Salpauksen kanssa laajenee Heinolassa koko kampukselle elokuussa 2023
- Ekokompassi – ympäristöjärjestelmän ulkopuolinen auditointi loppuvuodesta 2023

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	
Liikevaihto	11 404 ↑	9 808	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	14 ↑	10	
Oma pääoma	634 ↑	325	
Tilikauden tulos	77 ↑	-117	

Tavoite

- Aktiivinen osallistuminen Työllisyyden Kuntakokeiluun Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantaminen Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto positiivinen Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 56,3 % / konserni 56,65 %

- Yhtiön tulos vuodelle 2023 on budjetoitu miinusmerkkiseksi. Koko vuoden tulokseen tulee vaikuttamaan erityisesti bio- ja pakkausjätteiden kuljetusten aloitus ja niihin liittyvät aloituskustannukset.
- Ensimmäinen 6 kk meni liikevaihdon osalta suunnitelman mukaisesti, vaikka sekajätteen määrä on selkeästi vähentynyt.

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	
Liikevaihto	8 968 ↓	9 977	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	6 776 ↑	6 485	
Tilikauden tulos	37 ↓	1 205	

Tavoite

- Korkea yhdyskuntajätteen kierrätysaste. Tavoitteena edellisvuotta korkeampi kierrätysaste ja kierrätysaste 2035 vuonna 65 %.
- Oman pääoman tuotto vähintään 5 %.
- Osinkotavoite 56 000 euroa vuodelta 2022 maksetaan vuoden 2023 aikana.

Omistussosuudet: kaupunki 58,58 % / konserni 58,58 %
 - Salpamaa Oy: kaupunki 58,58 % / konserni 58,58 %

- Vuoden 2023 näkymät vuokrauksen osalta näyttää positiiviselta.
- Sammonkatu 8:n kaavatyö käynnissä ja suunnittelu aloitettu
- Uusinvestointi hankkeita kehitetään mm. Ilmarisentiellä
- Jatketaan hiilijalanjälki laskentaa

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	
Liikevaihto	4 540 ↑	4 208	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	8 387 ↑	7 906	
Tilikauden tulos	271 ↑	231	

Tavoite

- Toimitilojen vuokrausaste nousee viime vuodesta
- Yhtiön käyttökate % parantuu viime vuodesta

Omistussosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Kasvustrategian onnistunut edistäminen (kaksi uutta asiakasta käyttönotossa, kahden ison toimijan kanssa neuvottelut käynnissä)
- Kasvun ja kannattavuuden yhteensovittamisen haasteellisuus
- Omistaja-asiakkaiden tyytyväisyyden kasvu (ylimmän johdon NPS +90)

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Liikevaihto	5 955 ↑	5 023	
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	2 627 ↓	2 911	
Tilikauden tulos	-586 ↓	-256	

Tavoite

- Järjestelmäuudistus- hankkeen laadukas ja tehokas läpivienti. Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantuminen. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 57,52 % / konserni 59,72 %

- Henkilöstöresurssit ovat lääkäriresurssia lukuun ottamatta kohdillaan. Vuoden vaihteen erittäin haasteellista lääkäritilannetta on saatu korjattua, mutta yhtiön tulevaisuuden epävarmuus aiheuttaa niin lääkäreiden kuin muidenkin ammattiryhmien kohdalla sitoutumishaasteita Wellamoon työnantajana.

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Liikevaihto	3 889 ↓	3 954	
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	1 624 ↑	1 384	
Tilikauden tulos	91 ↑	-498	

Tavoite

- Kaupungin työnantaja-aseman tukeminen työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistäville laadukkailla palveluilla. Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden sekä henkilöstötyytyväisyyden jatkuva parantaminen. Poikkeamia
- Oman pääoman tuotto- % vähintään 5 % Suunnitellusti
- Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 59,60 % / konserni 59,9 %

- Yhtiön asiakasmäärät ovat kasvaneet alkuvuoden aikana selvästi edellisvuoteen verrattuna
- Sijoittumispalvelun One Lahti Region -toimintamallin kehittäminen käynnistettiin yhdessä rahoittajakuntien kanssa
- Yhtiön strategian uudistamistyö käynnistyi
- Liikevaihto ja tulos ennakoidulla tasolla

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	
Liikevaihto	1 666 ↓	1 684	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	1 486 ↓	1 523	
Tilikauden tulos	7 ↑	-25	

Tavoite

- Kehittämispalvelut kasvaville ja kehittyville yrityksille - tavoite: 40 yritystä TeamFinland-palvelujenpiiriin Suunnitellusti
- Neuvonta- ja kehittämispalveluissa vuosittain 1 500 Suunnitellusti
- Toiminnan taloudellisuus ja toiminnan vaikuttavuuden jatkuva kasvaminen Suunnitellusti
- Yhtiön kokonaisasiakastytyväisyys pysyy samassa tai kasvaa edellisvuodesta Suunnitellusti
- Yrityshankinta/sijoittumispalvelut -tavoite: alueelle sijoittuvissa yrityksissä 120 työpaikkaa LADECinmyötävaikutuksella Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 80 % / konserni 81,1 %

- Yhtiön hallitus tulee linjaamaan Lahden seudun matkailun osalta suhtautumista rekisteröimättömään majoitukseen. Sen kasvu näkyy rekisteröityjen majoitusten vähenemisenä ja jos trendi jatkuu, se vaikeuttaa perusteluita hotelli-investoinnille.
- IRONMAN 70.3 MM-kisojen viimeistely käynnissä.

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	
Liikevaihto	1 646 ↑	1 242	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	365 ↓	371	
Tilikauden tulos	1 ↓	7	

Tavoite

- Kansainvälisten majoitusvuorokausien pitkänaikavälin kasvu yli 3 % ja kotimaisten majoitusvuorokausien kasvu Suunnitellusti
- Osallistuminen yhteistyössä elinkeinoyhtiöiden kanssa toimialan investointien houkutteluun seudulle osana matkailun kasvustrategiaa Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 52,90 % / konserni 52,90 %

- Yhtiön toimitusjohtajaksi valittu Kimmo Kivisilta aloitti yhtiössä 1.8.2023
- Yhtiö sopi kesäkuussa Suomen Hiihtoliitto ry:n maksujärjestelysopimusten siirrosta Lahden kaupungille
- Toistuvaisavustuksen maksamista yhtiölle ei ole toimeenpantu vuoden 2023 osalta
- Tytäryhtiön Lahti Events Oy:n liiketoiminta ja työntekijät (neljä henkilöä) siirtyivät 1.2.2023 KOKO Lahdelle

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Liikevaihto	3 014 ↑	2 268	
Tuet ja avustukset	53 ↓	670	
Oma pääoma	-1 125 ↓	-652	
Tilikauden tulos	-1 348 ↓	-294	

Tavoite

- Lahden aseman vahvistaminen kasvavana ja elinvoimaisena tapahtumakaupunkina Suunnitellusti
- Vuonna 2023 vierailijoita on yli 400 000 Suunnitellusti
- Yhtiön toiminnan liiketaloudellinen tehokkuus kasvaa Poikkeamia

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Vuoden 2023 tuloksen ennustetaan olevan budjetin mukainen
- Tilojen asetettu käyttöastetavoite 95 % on täyttynyt
- Isommat tulevat hankkeet ovat Rambollin, Eurofinsin ja YTHS:n tilamuutokset

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Liikevaihto	1 566 ↑	1 546	
Tuet ja avustukset	0 →	0	
Oma pääoma	15 312 ↑	14 747	
Tilikauden tulos	350 ↑	282	

Tavoite

- Merkittävä osallistuminen vähähiilisen rakentamisen keskuksen kehittämiseen Suunnitellusti
- Rakennuksissa toimivien korkeakoulujen ja yritysten yhteistyön tiivistäminen. Suunnitellusti
- Täyttöaste vähintään 95 % Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 54,60 % / konserni 54,60 %

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Liikevaihto	32 626 ↑	30 924	
Tuet ja avustukset	534 ↓	647	
Oma pääoma	95 163 ↑	92 714	
Tilikauden tulos	50 ↓	69	

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Liikevaihto	1 177 ↓	14 164	
Tuet ja avustukset	52 ↓	91	
Oma pääoma	1 222 ↓	2 408	
Tilikauden tulos	-334 ↑	-714	

Omistusosuudet: kaupunki 63,86 % / konserni 63,86 %
Kuntayhtymän 100 % luvut

Omistusosuudet: kaupunki 58,08 % / konserni 58,08 %
(Päijät-Hämeen pelastuslaitos)
Kuntayhtymän 100 % luvut

- Muutokset ja toiminnan kehittäminen sekä korjausvelka aikaisemmilta vuosilta yhdistettynä kohonneisiin ylläpitokuluihin tekee tästä vuodesta raskaan. Kokonaisuudessaan tulevaisuus ja myyntitilanne on kuitenkin varsin positiivinen.

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022
Liikevaihto	1 355 	1 129
Tuet ja avustukset	0 	0
Oma pääoma	9 393 	9 031
Tilikauden tulos	-41 	262

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Aktiivinen osallistuminen kaupunkitasoiseen pysäköintiratkaisujen suunnitteluun Suunnitellusti
- Kartanoparkin avautuminen aikataulussaan ja toimintakuntoisena 7/2023. Suunnitellusti
- Latausinfra kehittäminen ja latauspisteiden lisääminen vuosittain. Suunnitellusti
- Myynnin välineet kuntoon: organisaatio, verkkosivut, tavoitteet ja toimintamallit Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto vähintään 5 %.
- Remonttien toteuttaminen suunnitelmallisesti ja mahdollisimman vähän asiakkaille haitta aiheuttaen (Siltapuisto, Hansa, Tori) Suunnitellusti

Omistussuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

Paavolakiinteistöt Oy

- Vuoden 2023 odotetaan toteutuvan budjetin mukaisena
- Vuoden 2023 tavoitteena on Kirkkokatu 27 -kiinteistön tai Paavolakiinteistöt Oy -yhtiön myynti. Yhtiön hallitus ja omistaja ovat linjanneet, että kiinteistöön voidaan etsiä vuokralaisia.

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022
Liikevaihto	763 	748
Tuet ja avustukset	0 	0
Oma pääoma	8 506 	7 884
Tilikauden tulos	340 	288

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Omistussuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Yhtiökokous asetti Lahti Events Oy:n selvitystilaan 27.2.2023. Selvityshenkilöksi valittiin yhtiön asianajaja Tomi Merenheimo, Asianajotoimisto Magnusson Oy.
- Selvitysmies on hakenut julkisen haasteen Yhtiön velkojille

1 000 euroa	Q2 2023	Q2 2022
Liikevaihto	14 	496
Tuet ja avustukset	0 	0
Oma pääoma	-6 829 	-4 119
Tilikauden tulos	-160 	-2 344

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Omistussuudet: kaupunki 0 % / konserni 100 %

Liitteet

- Lahti-kaupungin liitteet
- Sanastositteet

Kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.6.2023	1.1.-30.6.2022	1.1.-31.12.2022
Myyntituotot	11 612	9 966	23 633
Maksutuotot	6 509	5 543	12 413
Tuet ja avustukset	10 206	10 042	15 135
Muut toimintatuotot	39 415	23 591	94 939
Toimintatuotot	67 743	49 142	146 119
Valmistus omaan käyttöön	0	7	1 147
Palkat ja palkkiot	-74 775	-71 218	-136 453
Eläkekulut	-16 079	-18 804	-36 289
Muut henkilösivukulut	-2 993	-2 604	-5 037
Henkilöstökulut	-93 847	-92 626	-177 779
Palvelujen ostot	-66 257	-277 315	-577 027
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-9 914	-8 061	-16 797
Avustukset	-18 280	-17 602	-39 090
Muut toimintakulut	-17 331	-15 888	-31 704
Toimintakulut	-205 629	-411 492	-842 396
TOIMINTAKATE	-137 886	-362 343	-695 130
Verotulot	168 003	281 843	545 068
Valtionosuudet	45 003	122 826	245 733
Rahoitustuotot ja -kulut	4 100	7 497	4 296
VUOSIKATE	79 220	49 823	99 967
Poistot ja arvonalentumiset	-24 230	-24 356	-52 849
Satunnaiset erät	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	54 990	25 467	47 118
Tilinpäätössiirrot	0	0	-20 034
TILIKAUDEN YLIÄÄMÄ/ ALIÄÄMÄ	54 990	25 467	27 085

Kaupungin rahoituslaskelma (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.6.2023	1.1.-30.6.2022	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta	57 063	46 715	42 348
Vuosikate	79 220	49 823	99 967
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-22 157	-3 108	-57 619
Investointien rahavirta	8 197	-21 443	16 378
Investointimenot	-29 067	-25 366	-87 543
Rahoitusosuudet investointeihin	102	391	2 681
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37 162	3 532	101 240
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	65 261	25 272	58 726
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	17 349	19 598	38 916
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	17 349	19 598	38 916
Lainakannan muutokset	1 146	-13 607	-27 999
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 000	-19 200	-41 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 146	5 593	13 201
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 858	-15 465	49 144
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-390	-326	-241
Vaihto-omaisuuden muutos	25	-10	-35
Saamisten muutos	2 636	18 227	29 679
Korottomien velkojen muutos	-14 128	-33 356	19 740
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	6 638	-9 473	60 060
Rahavarojen muutos	71 898	15 799	118 786
Rahavarat 31.12.	345 952	171 067	274 054
Rahavarat 1.1.	274 054	155 268	155 268

Kaupungin tase (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN TASE (1 000€)	1.1.-30.6.2023	1.1.-30.6.2022	1.1.-31.12.2022
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	67 652	70 133	69 026
Aineelliset hyödykkeet	649 360	668 953	658 064
Sijoitukset	501 607	571 598	551 676
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	396	294	342
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	101	102	126
Saamiset	55 007	69 082	57 642
Rahoitusarvopaperit	252 696	107 696	177 696
Rahat ja pankkisaamiset	93 256	63 371	96 358
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 620 076	1 551 229	1 610 932
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	405 062	437 196	437 196
Arvonkorotusrahasto	80	80	80
Muut omat rahastot	11 009	10 835	11 009
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	213 060	190 729	185 975
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	54 990	25 467	27 085
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	30 691	10 831	30 691
PAKOLLISET VARAUKSET	13 257	13 355	13 257
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 966	2 170	2 302
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	684 984	759 334	684 984
Lyhytaikainen	204 977	101 232	218 352
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 620 076	1 551 229	1 610 932

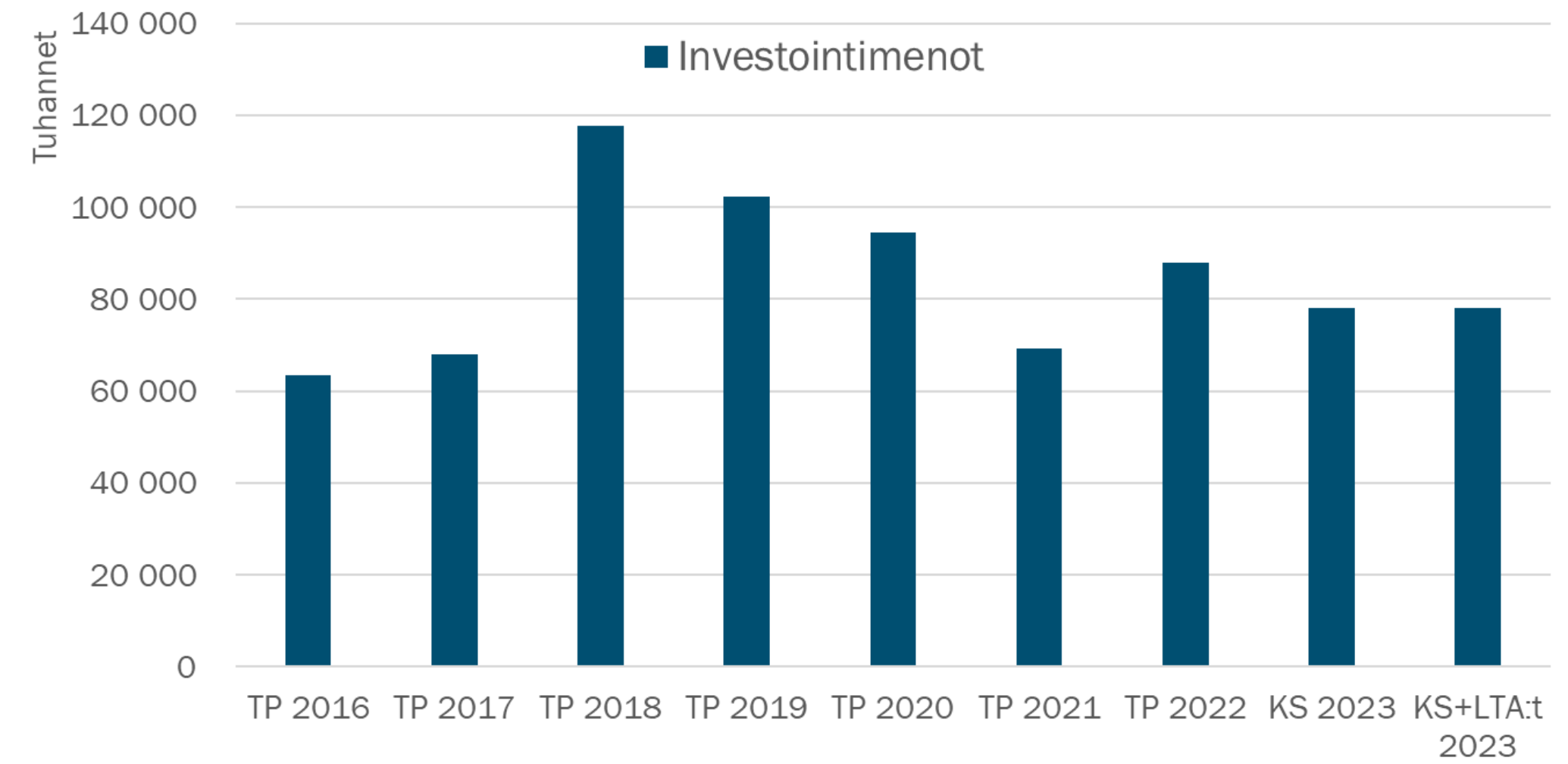
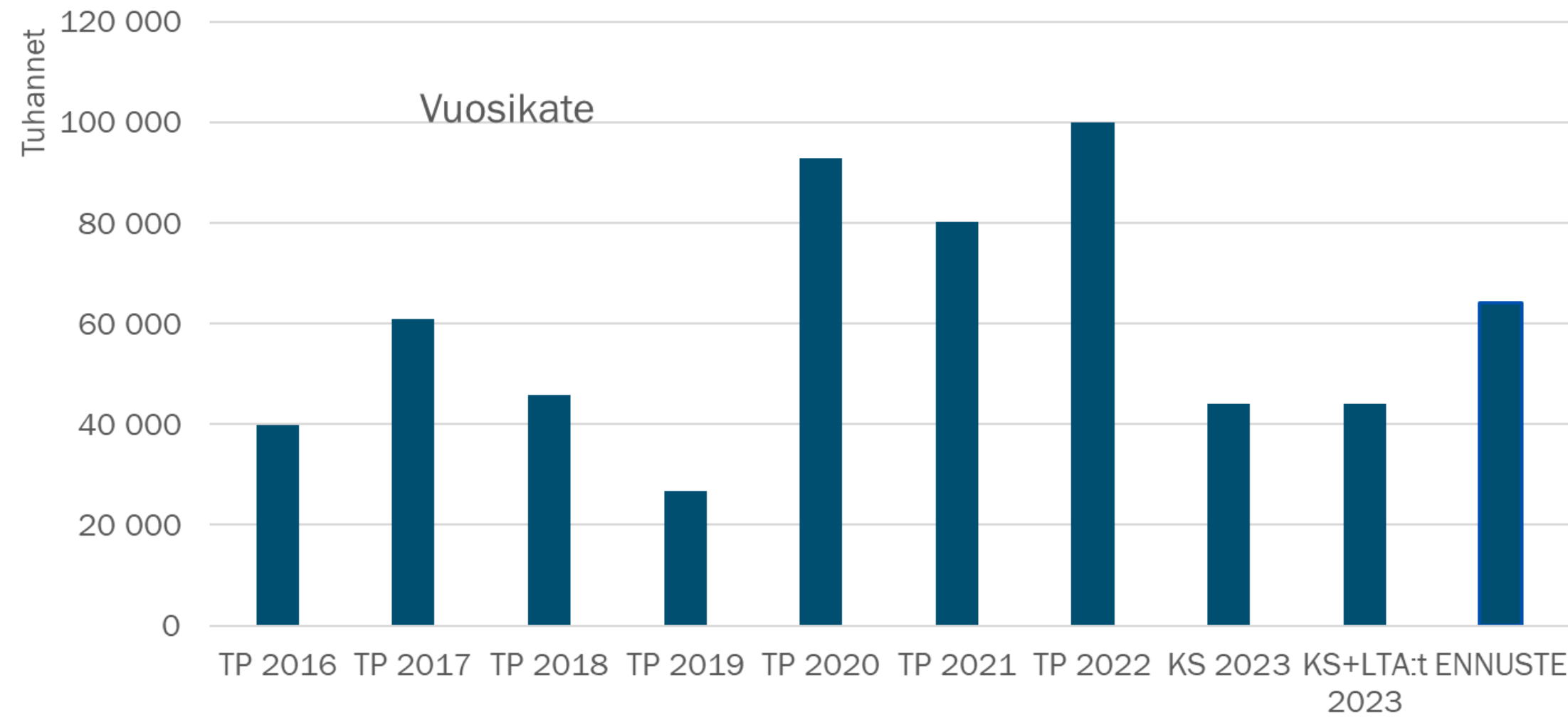
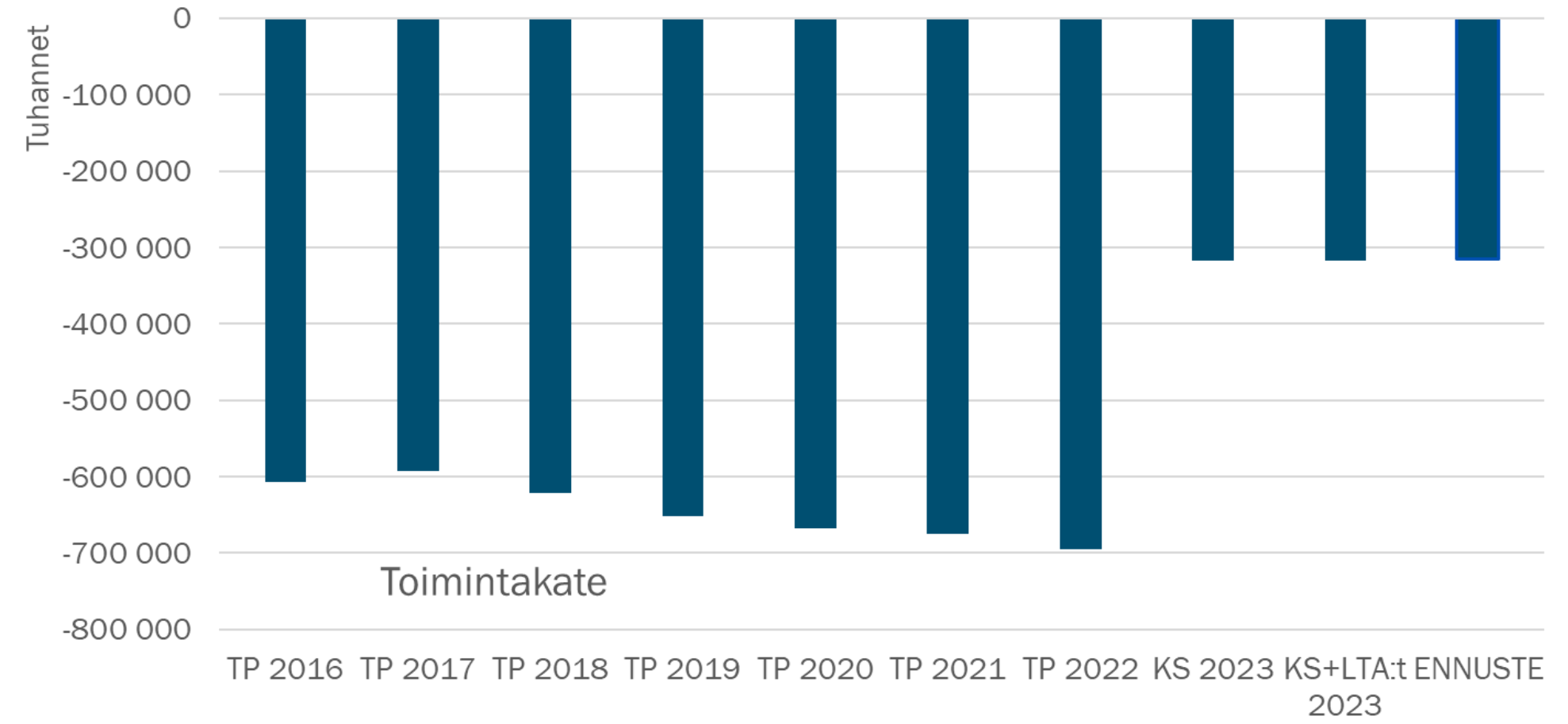
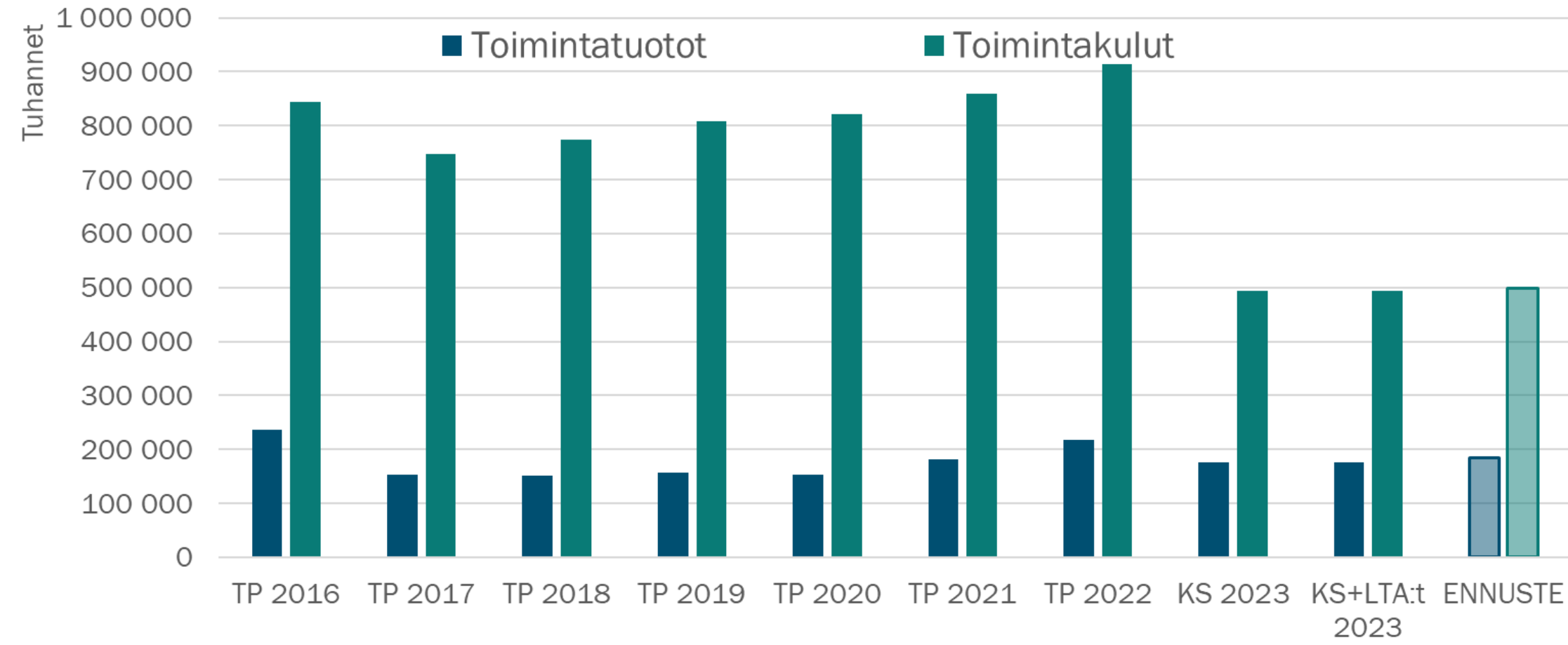
Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
▲							
Toimintatuotot	176 396	106 614	60,4	84 254	26,5	217 669	-19,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114			7	-100,0	1 147	-2,9 %
Toimintakulut	-504 161	-244 500	48,5	-446 604	-45,3	-913 947	-44,8 %
TOIMINTAKATE	-326 651	-137 886	42,2	-362 343	-61,9	-695 130	-53,0 %
VEROTULOT	286 252	168 003	58,7	281 843	-40,4	545 068	-47,5 %
VALTIONOSUUDET	87 372	45 003	51,5	122 826	-63,4	245 733	-64,4 %
Korkotuotot	13 536	10 072	74,4	5 943	69,5	12 374	9,4 %
Muut rahoitustuotot	3 038	4 732	155,8	9 236	-48,8	9 645	-68,5 %
Korkokulut	-21 415	-10 578	49,4	-7 644	38,4	-15 768	35,8 %
Muut rahoituskulut	-614	-126	20,5	-38	230,2	-1 955	-68,6 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	-5 455	4 100	-75,2	7 497	-45,3	4 296	-227,0 %
VUOSIKATE	41 518	79 220	190,8	49 823	59,0	99 967	-58,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-53 298	-24 233	45,5	-24 356	-0,5	-52 854	0,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 781	54 987	-466,8	25 467	115,9	47 113	-125,0 %

Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot	2 000	0	0,0	0	3	2,8
Menot	-4 500	-45	1,0	-537	-568	94,5
Netto	-2 500	-45	1,8	-537	-565	95,0
Irtain omaisuus						
Menot	-7 450	-2 593	34,8	-2 161	-6 766	31,9
Netto	-7 450	-2 593	34,8	-2 161	-6 766	31,9
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	1 200	102	8,5	391	1 949	20,1
Menot	-36 014	-13 254	36,8	-5 115	-38 635	13,2
Netto	-34 814	-13 152	37,8	-4 724	-36 686	12,9
Kiinteä omaisuus						
Tulot	10 120	1 456	14,4	3 237	4 956	65,3
Menot	-2 500	-447	17,9	-1 215	-2 502	48,6
Netto	7 620	1 009	13,2	2 021	2 453	82,4
Talonrakennus						
Tulot	11 774	35 706	303,3	95	97 013	0,1
Menot	-27 672	-12 698	45,9	-16 138	-39 072	41,3
Netto	-15 898	23 008	-144,7	-16 043	57 941	-27,7
Kokonaistulos						
Tulot	25 094	37 264	148,5	3 723	103 921	3,6
Menot	-78 136	-29 037	37,2	-25 166	-87 545	28,7
Netto	-53 042	8 227	-15,5	-21 443	16 376	-130,9

Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

Rahoitus, lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, 1 000 euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat)	250 000	0	250 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000	0	120 000
Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaispimukset)	200 000	0	200 000
Määräraha, 1 000 euroa			
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	71 900	0	71 900
Pitkäaikainen, vähennykset	-71 900	-1 000	-70 900
Lyhytaikainen, nettomuutos	0	0	0
Netto	0	-1 000	1 000
Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)			
Lisäykset	15 000	0	15 000
Vähennykset	-35 236	-17 349	-17 886
Netto	-20 236	-17 349	-2 886

Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.

Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.

Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 milj. euroon asti.

*Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennakoinen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).

Rahoitus, vahinkorahasto

		Pääoma 1 000 euroa	Markkina-arvo 1 000 euroa	Tuotto-odotus (netto)	Toteutunut tuotto
Ålandsbanken	Asuntorahasto	3 600	4 374	4-6 %	Salkku, sijoituksen alusta (12/2013) 68,79 %, 12 kk 1,96 %
Ålandsbanken	Tonttirahasto	2 000	2 569	4 %	
OP	OP-Metsänomistaja	2 000	2 815	4 %	
Päijät-Hämeen Osuuspankki (tilivarat)		3 366	3 366		0 %

Ålandsbanken Asuntorahasto Erikoissijoitusrahasto, C-sarja:

Uudet, pienemmät vuokra-asunnot kasvukeskuksissa, pääasiassa pääkaupunkiseudulla, omistusaika enintään 10 vuotta.

Ålandsbanken Tonttirahasto Erikoissijoitusrahasto, B-sarja:

Kasvualueilla rakennusyrityksille ja asunto-osakeyhtiöille vuokralle tarjottavat asuintalotontit. Vuokra-ajat yleensä 25 vuotta.

OP-Metsänomistaja Erikoissijoitusrahasto, B-osuus

Suomessa sijaitsevat maantieteellisesti ja kokoluokittaisesti hajautetut metsäkiinteistöt.

MARKKINA-ARVO

13,1

milj. euroa

SIJOITETTU PÄÄOMA

11,0

milj. euroa

PERUSPÄÄOMA

10,4

milj. euroa

Sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menot sisältyvät tuloslaskelman menoihin
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus
- **Rahoituskovenantti** = rahoitussopimukseen sisältyvä talouden tunnuslukuihin sidottu erityisehto

Väestö

- **Luonnollinen väestölisäys** = syntyneiden enemmisyys eli elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus
- **Kuntien välinen nettomuutto** = kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton erotus
- **Nettomaahanmuutto** = nettosiirtolaisuus eli maahan- ja maastamuuton erotus
- **Väkiluvun korjaus** = väkiluvun rekisterikorjaukset, jotka aiheutuvat pääsääntöisesti muuttotietoihin jälkikäteen tehdyistä korjauksista
- **Kokonaisuutos** = väestölisäys + väkiluvun korjaukset
- **Väestölisäys** = syntyneiden enemmyden ja kokonaisnettomuuton summa

Työllisyys

- **Työttömyysaste** = työttömien prosenttiosuus työvoimasta
- **Nuorisotyöttömyys** = 15-24-vuotiaiden työttömien prosenttiosuus suhteessa saman ikäiseen väestöön
- **Työhaun kesto** = työhaun kesto vuorokausina
- **Aktivointiaste** = aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä olevien prosenttiosuus suhteessa työttömiin työnhakijoihin ja palvelujen piirissä oleviin
- **Työmarkkinatuen kuntaosuus** = kunnan maksuosuus työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta, jonka osuus on sitä suurempi, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä